

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie VI./2018
Senát III

Nález:

spisová značka	III. ÚS 518/2017
populárny názov	kontradiktórnosť - väzobné konanie
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	10.04.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 5 zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov § 36 ods. 2
analytická právna veta	Postupom krajského súdu v druhostupňovom konaní bola nepochybne porušená jedna z požiadaviek spravodlivého procesu, a to kontradiktórnosť konania (a súčasne „rovnosť zbraní“), keďže sťažovateľom nebolo umožnené zaujať stanovisko k zásadným argumentom sťažnosti prokurátora, ktorú podal v ich neprospech a v dôsledku ktorej bolo pôvodné prvostupňové rozhodnutie zmenené, keď navyše sťažnosť prokurátora obsahovala aj nové relevantné skutočnosti, ktoré vyplynuli z aktuálnej situácie a teda neboli v predchádzajúcich štádiách väzobného rozhodovania prednesené.
skutkový stav a základné fakty	Proti obom sťažovateľom je vykonávané väzobné trestné stíhanie pre trestný čin prevádzacstva podľa ustanovení § 355 ods. 2 písm. a) a ods. 3 písm. d) Trestného zákona, v rámci ktorého boli vzatí do väzby z dôvodov podľa ustanovení § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku, a to uznesením okresného súdu z 25. júla 2014. Okresnému súdu bola 27. apríla 2016 doručená žiadosť sťažovateľa v druhom rade o prepustenie z väzby na slobodu a 28. apríla 2016 obdobná žiadosť sťažovateľa v prvom rade. Okresný súd uznesením z 10. mája 2016 žiadostiam sťažovateľov vyhovel, prepustil ich z väzby a ich väzbu nahradil písomným sľubom. Prokurátor priamo na neverejnom zasadnutí okresného súdu, na ktorom bolo rozhodnutie vyhlásené, podal proti nemu sťažnosť, ktorá bola predložená spolu so spisovým materiálom na rozhodnutie krajskému súdu 13. mája 2016, pričom písomné zdôvodnenie sťažnosti prokurátora bolo doručené priamo krajskému súdu 17. mája 2016. Krajský súd o podanej sťažnosti prokurátora rozhodol na neverejnom zasadnutí konanom 24. mája 2016 namietanými uzneseniami, ktorými napadnuté rozhodnutie zrušil v celom rozsahu, žiadosti sťažovateľov o prepustenie z väzby zamietol a neprijal písomný sľub sťažovateľov. Namietané uznesenia boli sťažovateľovi v prvom rade doručené 21. júna 2016 a sťažovateľovi v druhom rade 24. júna 2016.

<p>z odôvodnenia</p>	<p>Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu právo na osobnú slobodu je garantované čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a je v ňom obsiahnuté aj právo obvineného iniciovať konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho väzby a nariadil prepustenie obvineného, ak je väzba nezákonná, ako aj jeho právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie sa môže v zákonom určených prípadoch podmieniť zárukou. Súdne preskúmanie zákonnosti pozbavenia osobnej slobody kladie nároky na rýchlosť a kvalitu preskúmania. Väzobné konanie týkajúce sa rozhodovania o osobnej slobode obvinenej osoby musí spĺňať niektoré fundamentálne požiadavky spravodlivého konania podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Jednou z nich je aj právo na náležité odôvodnenie rozhodnutia. Jeho obsahom je právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti („fairness“) pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (napr. III. ÚS 135/04, III. ÚS 198/05). Z ďalších procesných záruk je kladený dôraz na zachovanie princípu „rovnosti zbraní“ a z nej vyplývajúcej kontradiktórnosti konania (podobne napr. III. ÚS 402/08). Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu právo na osobnú slobodu je garantované čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a je v ňom obsiahnuté aj právo obvineného iniciovať konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho väzby a nariadil prepustenie obvineného, ak je väzba nezákonná, ako aj jeho právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie sa môže v zákonom určených prípadoch podmieniť zárukou. Súdne preskúmanie zákonnosti pozbavenia osobnej slobody kladie nároky na rýchlosť a kvalitu preskúmania. Väzobné konanie týkajúce sa rozhodovania o osobnej slobode obvinenej osoby musí spĺňať niektoré fundamentálne požiadavky spravodlivého konania podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Jednou z nich je aj právo na náležité odôvodnenie rozhodnutia. Jeho obsahom je právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti („fairness“) pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (pozri napr. III. ÚS 135/04, III. ÚS 198/05). Z ďalších procesných záruk je kladený dôraz na zachovanie princípu „rovnosti zbraní“ a z nej vyplývajúcej kontradiktórnosti konania (podobne napr. III. ÚS 402/08). Jej cieľom je dosiahnutie „spravodlivej rovnováhy“ medzi stranami sporu (Dombo Beheer B.V. proti Holandsku, rozsudok z 21. 10. 1993, č. 14448/88). V trestnom konaní nesmie byť postavenie obvineného zreteľne nevýhodné v pomere k obžalobe (Oyston proti Spojenému kráľovstvu, rozhodnutie z 22. 1. 2002, č. 42011/98). Ústavný súd konštatuje, že postupom krajského súdu v druhostupňovom konaní bola nepochybne porušená jedna z požiadaviek spravodlivého procesu, a to kontradiktórnosť konania (a súčasne „rovnosť zbraní“), keďže sťažovateľom nebolo umožnené zaujať stanovisko k zásadným argumentom sťažnosti prokurátora, ktorú podal v ich neprospech a v dôsledku ktorej bolo pôvodné prvostupňové rozhodnutie zmenené, keď navyše sťažnosť prokurátora obsahovala aj nové relevantné skutočnosti, ktoré vyplynuli z aktuálnej situácie a teda neboli v predchádzajúcich štádiách väzobného rozhodovania prednesené (tvrdenia dozorujúceho prokurátora o procesných obštrukciách sťažovateľa v druhom rade počas hlavného pojednávania vykonaného 12. mája 2016). Ústavný súd zdôrazňuje, že všeobecný súd uvedený požiadavky spolutvoriace koncept spravodlivého procesu nemôže ignorovať.</p> <p>Pokiaľ ide o námietky sťažovateľov o porušení požiadavky urýchllosti rozhodovania pri prejednaní ich žiadosti o prepustenie z väzby, ústavný súd poukazuje na svoju rozhodovaciu činnosť, v rámci ktorej sa touto požiadavkou zaoberal a súčasne konštatoval, že jednotlivé lehoty sa z hľadiska požiadaviek neodkladnosti alebo urýchllosti posudzujú podľa všetkých</p>
-----------------------------	--

okolností prípadu, v zásade však požiadavke neodkladnosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla zodpovedá lehota konania nepresahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca (III. ÚS 255/03). Reálna dĺžka druhostupňového väzobného konania (ktoré vzhľadom na sťažovateľom vymedzený predmet konania v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu mohlo byť a teda aj bolo predmetom prieskumu pred ústavným súdom) odporúčanú lehotu jedného mesiaca presiahla v prípade sťažovateľa v prvom rade o štyri dni a v prípade sťažovateľa v druhom rade o sedem dní. Ústavný súd však s prihliadnutím na konkrétne okolnosti veci (keď prvostupňový súd rozhodol o žiadosti sťažovateľov v naozaj krátkej dobe, v prípade sťažovateľa v prvom rade s odstupom iba dvanástich dní a v prípade sťažovateľa v druhom rade s odstupom iba trinástich dní od predloženia ich žiadostí prvostupňovému súdu) nehodnotí skutočnosť predĺženia štandardne akceptovateľnej lehoty jedného mesiaca o dobu štyroch dní u sťažovateľa v prvom rade a o dobu sedem dní v prípade sťažovateľa v druhom rade ako tak závažný exces, ktorý by dosahoval intenzitu porušenia sťažovateľmi namietaných práv. V kontexte uvedeného teda ústavný súd ich sťažnosti v danej časti nevyhovel.

Námietky sťažovateľov obsiahnuté v sťažnosti smerujú aj proti samotnému odôvodneniu namietaných uznesení, ktoré považujú za arbitrárne, neposkytujúce dostatočné dôvody pre väzobné pozbavenie ich osobnej slobody. Z obsahu namietaných uznesení krajského súdu vyplýva, že pri preskúmaní napadnutého rozhodnutia okresného súdu o prepustení sťažovateľov z väzby krajský súd posudzoval splnenie materiálnych podmienok väzby. V odôvodnení svojho rozhodnutia prezentoval celý súbor dôkazov (výsluchy obžalovaných a svedkov, rekognície osôb a prehliadky motorových vozidiel, k nim patriaca fotodokumentácia, zápisnice z vykonaných domových prehliadok, prepisy záznamov odpočúvania telekomunikačnej prevádzky a ďalšie listinné dôkazy), spoluvytvárajúcich podľa jeho názoru dôkaznú situáciu v rozsahu podporujúcom splnenie jedného z aspektov materiálnych podmienok väzby, a síce že zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutky, pre ktoré je trestné stíhanie vedené, boli spáchané, majú znaky trestného činu a existuje dôvodné podozrenie, že ich spáchali sťažovatelia. V rámci posúdenia splnenia ďalšieho z aspektov hmotnoprávných podmienok väzby krajský súd prezentoval skutočnosti, ktoré podľa neho u sťažovateľov opodstatňujú dôvodnú obavu z pokračovania v trestnej činnosti a vylučujú možnosť náhrady väzby inými prostriedkami. V tejto súvislosti poukázal na povahu a osobitné okolnosti vyšetrovanej trestnej činnosti (jej organizovanosť) a tiež na predchádzajúcu deliktuálnu minulosť sťažovateľa v prvom rade. Ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Je teda garantom ústavnosti a súdnym orgánom, ktorý je povinný chrániť dodržiavanie a rešpektovanie ústavy všetkými orgánmi verejnej moci vrátane všeobecných súdov.

Pokiaľ ide o medze zasahovania ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že mu neprislúcha hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia veci všeobecnými súdmi, pretože nie je prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti. Súdna moc je v Slovenskej republike rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti ústavný súd nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Je teda garantom ústavnosti a súdnym orgánom, ktorý je povinný chrániť dodržiavanie a rešpektovanie ústavy všetkými orgánmi verejnej moci vrátane všeobecných súdov.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti a svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím boli porušené práva alebo slobody, takéto rozhodnutie zruší. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na

	<p>d'alsie konanie. Kedze ustavny sud konstatoval porusenie označeneho základneho práva s'azovateľov zaručeneho čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, tak ako to je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia, v zmysle § 56 ods. 2 a 3 písm. b) zákona o ústavnom súde rozhodnutie krajského súdu zrušil. Vzhľadom na skutočnosť, že boli s'azovatelia medzičasom z väzby prepustení, postup vrátenia veci s'azovateľov na nové konanie krajskému súdu neprichádzal do úvahy, keďže o vzatí do väzby možno rozhodovať iba pro futuro, nie za dobu minulú (obdobne II. ÚS 557/2012, II. ÚS 595/2012, I. ÚS 2014/05, III. ÚS 206/2017).</p> <p>S'azovatelia v s'aznosti žiadali aj o priznanie finančného zadosťučinenia, s'azovateľ v prvom rade v sume 36 800 €, s'azovateľ v druhom rade v sume 130 000 €. Dôvodili ziskom v podobe mesačného príjmu z pracovnej činnosti, ako aj nemajetkovou ujmov v podobe poškodenia dobrého mena a povesti a v podobe psychickej ujmy. Vyslovenie porušenia garantovaných práv s'azovateľov rozhodnutiami krajského súdu a zrušenie napadnutých rozhodnutí predstavujú vo svojom súhrne podľa názoru ústavného súdu dostatočné zavŕšenie poskytnutej ústavnoprávnej ochrany, preto im požadované primerané finančné zadosťučinenie nepriznal.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>Základné právo s'azovateľov na osobnú slobodu zaručené čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy uzneseniami krajského súdu sp. zn. 9 Tos 16/2016 a sp. zn. 9 Tos 15/2016 z 24. mája 2016 porušené bolo.</p> <p>Uznesenia krajského súdu sp. zn. 9 Tos 16/2016 a sp. zn. 9 Tos 15/2016 z 24. mája 2016 zrušuje.</p> <p>Ústavný súd priznal s'azovateľom náhradu trov konania.</p> <p>Vo zvyšnej časti s'aznosti sa s'azovateľom nevyhovuje.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov</p>	<p>III. ÚS 135/04, III. ÚS 198/0, III. ÚS 402/08, III. ÚS 135/04, III. ÚS 198/05, III. ÚS 255/03</p> <p>EStP Dombo Beheer B.V. proti Holandsku, rozsudok z 21. 10. 1993, č. 14448/88, Oyston proti Spojenému kráľovstvu, rozhodnutie z 22. 1. 2002, č. 42011/98</p>
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>klúčové slová</p>	<p>s'aznosť doručenie, doručovanie väzba-preskúmanie väzobných dôvodov väzba-dôvody väzby väzba-v konaní pred súdom väzba-úteková väzba-rýchlosť rozhodovania väzba-nahradenie väzby trestné konanie rovnosť, rovnoprávnosť-princíp rovnosti väzba-žiadosť o prepustenie trestné stíhanie väzba-preventívna</p>

<p>spisová značka</p>	<p>III. ÚS 123/2018</p>
<p>populárny názov</p>	<p>kontradiktórnosť konania</p>

sudca spravodajca	Jana Baricová
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	22.05.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 3 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 4 zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 5 zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov § 36 ods. 2
analytická právna veta	Osobe vo väzbe musí byť daná možnosť vyjadriť sa k tvrdeniam prokurátora o odôvodnenosti trvania väzby a vyvracať ich. Pre tento účel jej nemôže byť odopreté právo oboznámiť sa s dôkazmi a skutočnosťami, o ktoré by sa malo opierať rozhodnutie súdu o väzbe (kontradiktórnosť konania). Procesný postup súdu musí zabezpečiť, aby obvinenému bola v tomto smere poskytnutá rozumná príležitosť obhajovať svoje záujmy za podmienok, ktoré ho nepostavia do podstatne nevýhodnejšej pozície v porovnaní s druhou stranou (princíp rovnosti zbraní). Zabezpečenie kontradiktórnej povahy konania a rešpektovanie princípu rovnosti zbraní predstavujú základné procesné garancie uplatniteľné vo veciach týkajúcich sa pozbavenia osobnej slobody väzbou. Právo účastníkov konania na doručenie procesných vyjadrení ostatných účastníkov treba považovať za súčasť práva na spravodlivý proces.
skutkový stav a základné fakty	Okresný súd uznesením sp. zn. 0 Tp 233/2017 z 31. januára 2018 prepustil sťažovateľa z väzby na slobodu. Proti tomuto rozhodnutiu podala okresná prokuratúra sťažnosť ihneď do zápisnice o výsluchu obvinených, ktorú písomne odôvodnila podaním doručeným okresnému súdu 6. februára 2018. O sťažnosti rozhodol krajský súd na neverejnom zasadnutí senátu konanom 8. februára 2018 uznesením pod sp. zn. 3 Tpo 11/20108, ktorým rozhodnutie okresného súdu zrušil a žiadosť sťažovateľa (ako aj žiadosť ďalšieho obvineného) o prepustenie z väzby na slobodu zamietol. Rozhodol tak o pokračovaní väzby sťažovateľa. Keďže sťažovateľovi ani jeho obhajcovi neboli doručené písomné dôvody sťažnosti okresnej prokuratúry proti rozhodnutiu okresného súdu sp. zn. 0 Tp 233/2017 z 31. januára 2018, vidí v tom porušenie zásady kontradiktórnosti, princípu rovnosti zbraní a „práva na spravodlivý súdny proces“.
z odôvodnenia	Z judikatúry ústavného súdu (napr. II. ÚS 108/08, II. ÚS 266/2013, II. ÚS 18/2013) vyplýva, že súdne konanie v súvislosti s rozhodovaním o zákonnosti väzby musí poskytovať určité garancie procesnej povahy vyjadrené v čl. 6 ods. 1 dohovoru (zakotvujúcom právo na spravodlivé súdne konanie). So zreteľom na to, že čl. 6 ods. 1 dohovoru sa nevzťahuje na konanie a rozhodovanie o väzbe, procesné záruky tu uvedené nemožno bez ďalšieho uplatniť aj v prípade v čl. 5 ods. 4 dohovoru, no určité základné procesné záruky sa musia poskytovať aj v konaní podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru, i keď nemusia byť nutne rovnaké, ako tie, ktoré vyplývajú z čl. 6 ods. 1 dohovoru pri rozhodovaní vo veci samej. V každom prípade však musí mať osoba vo väzbe možnosť predložiť argumenty a dôvody proti svojmu ponechaniu vo väzbe. Vždy musí byť zaručená kontradiktórnosť konania a rovnosť zbraní (de Wilde c. Belgicko, Trzaska c. Poľsko a ďalšie). Osobe vo väzbe teda musí byť daná možnosť vyjadriť sa k tvrdeniam prokurátora o odôvodnenosti trvania väzby a vyvracať ich. Pre tento účel jej nemôže byť odopreté právo oboznámiť sa s dôkazmi a skutočnosťami, o ktoré by sa malo opierať rozhodnutie súdu o väzbe (kontradiktórnosť konania). Procesný postup súdu musí zabezpečiť, aby obvinenému bola v tomto smere poskytnutá rozumná príležitosť obhajovať svoje záujmy za podmienok, ktoré ho nepostavia do podstatne nevýhodnejšej pozície v porovnaní s druhou stranou

(princíp rovnosti zbrani). Zabezpečenie kontradiktórnej povahy konania a rešpektovanie princípu rovnosti zbrani predstavujú základné procesné garancie uplatniteľné vo veciach týkajúcich sa pozbavenia osobnej slobody väzbou (III. ÚS 198/05, II. ÚS 18/2013). Právo účastníkov konania na doručenie procesných vyjadrení ostatných účastníkov treba považovať za súčasť práva na spravodlivý proces. Pritom nie je podstatné, či podľa názoru prokuratúry alebo všeobecného súdu ide o podanie skutkovo a právne významné alebo bezvýznamné, pretože túto skutočnosť posudzuje výlučne druhý účastník konania. Ten rozhodne o tom, aké stanovisko zaujme (I. ÚS 230/03, IV. ÚS 186/09, II. ÚS 18/2013). Porušenie tohto práva treba považovať za porušenie práva na spravodlivý súdny proces, ktoré musí byť dodržiavané nielen v konaní vo veci samej, ale aj v rámci preskúmania dôvodnosti väzby (II. ÚS 18/2013).

Z prehľadu o priebehu konania vyplýva, že okresný súd uznesením sp. zn. 0 Tp 233/2017 z 31. januára 2018 prepustil sťažovateľa z väzby na slobodu. Proti tomuto rozhodnutiu podala okresná prokuratúra sťažnosť ihneď do zápisnice o výsluchu obvinených, ktorú písomne odôvodnila podaním doručeným okresnému súdu 6. februára 2018. O sťažnosti rozhodol krajský súd na neverejnom zasadnutí senátu konanom 8. februára 2018 uznesením pod sp. zn. 3 Tpo 11/20108, ktorým rozhodnutie okresného súdu zrušil a žiadosť sťažovateľa (ako aj žiadosť ďalšieho obvineného) o prepustenie z väzby na slobodu zamietol. Rozhodol tak o pokračovaní väzby sťažovateľa.

Z hľadiska poskytnutia požadovanej ústavnoprávnej ochrany je dôležité konštatovať, že medzi účastníkmi konania nie je sporné, že písomné dôvody sťažnosti okresnej prokuratúry doručené okresnému súdu 6. februára 2018 neboli sťažovateľovi a jeho obhajcovi doručené, preto sa sťažovateľ nemohol s nimi oboznámiť a prípadne sa k nim vyjadriť.

Ústavný súd, poukazujúc na citovanú judikatúru (svoju, ako aj Európskeho súdu pre ľudské práva), poznamenáva, že bolo povinnosťou krajského súdu postupovať v druhostupňovom konaní tak, aby základným právam a slobodám sťažovateľa bolo učinené zadosť, a teda tak, že pred rozhodovaním a rozhodnutím o opravnom prostriedku okresnej prokuratúry mal zaslať písomné dôvody sťažnosti sťažovateľovi a jeho obhajcovi (keďže tak neurobil okresný súd), aby sa s nimi mohli oboznámiť a prípadne sa k nim vyjadriť.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd konštatuje, že pokiaľ krajský súd uznesením sp. zn. 3 Tpo 11/2018 z 8. februára 2018 rozhodol o sťažnosti okresnej prokuratúry bez toho, aby jej písomné dôvody doručil sťažovateľovi a jeho obhajcovi, a teda bez toho, aby mu bola daná možnosť vyjadriť sa k argumentácii okresnej prokuratúry, pričom krajský súd pred svojím rozhodnutím sťažovateľa ani osobne nevypočul, bola sťažovateľovi odňatá možnosť predložiť v konaní argumenty a dôvody proti svojmu ponechaniu vo väzbe.

Ústavný súd preto dospel k záveru, že postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tpo 11/2018 a jeho uznesením z 8. februára 2018 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ako aj jeho práva na slobodu podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru v dôsledku nerešpektovania zásady kontradiktórnosti konania a princípu rovnosti zbrani (spôsobom primeraným pre konanie, čo sa týka preskúmania zákonnosti pozbavenia osobnej slobody väzbou).

Na základe konštatovania porušenia ústavnosti v danej veci v dôsledku vyslovenia porušenia základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva zaručeného v čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru ústavný súd uznesenie krajského súdu sp. zn. 3 Tpo 11/2018 z 2. februára 2018 zrušil v časti týkajúcej osoby sťažovateľa, keďže aktuálna sťažnosť podaná ústavnému súdu sa netýka ďalšieho v tejto trestnej veci obvineného, o ktorom takisto napadnuté

	<p>rozhodnutie krajského súdu pojednávalo.</p> <p>Požiadavke sťažovateľa, ktorou sa domáhal vrátenia veci krajskému súdu na ďalšie konanie, nebolo možné vyhovieť. Tento postup ústavného súdu neprichádzal do úvahy z dôvodu, že sťažovateľ bol medzičasom uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Tpo 22/2018 z 19. marca 2018 prepustený z väzby na slobodu, resp. jeho väzba bola nahradená dohľadom probačného a mediačného úradníka za súčasného uloženia príslušných obmedzení a povinností, a teda v súčasnosti sa už nenachádza vo väzbe, pritom dôvodnosť väzby nie je možné posudzovať spätne za dobu minulú. O väzbe sa totiž rozhoduje vždy pro futuro (obdobne I. ÚS 88/04, I. ÚS 100/04, I. ÚS 115/07, II. ÚS 108/08).</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>Základné právo sťažovateľa na osobnú slobodu zaručené v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a právo na slobodu a bezpečnosť zaručené v čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru v súvislosti s porušením zásady kontradiktórnosti a princípu rovnosti zbraní postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tpo 11/2018 a jeho uznesením z 8. februára 2018 porušené boli.</p> <p>Uznesenie krajského súdu sp. zn. 3 Tpo 11/2018 z 8. februára 2018 v časti týkajúcej sa sťažovateľa zrušuje.</p> <p>Sťažovateľovi priznal náhradu trov konania.</p> <p>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov	<p>ESELP de Wilde v. Belgicko č. 2832/66 z 18.11.1970</p> <p>ESELP Trzaska v. Poľsko č. 25792/94 z 11.7.2000</p> <p>II. ÚS 108/08</p> <p>II. ÚS 266/2013</p> <p>II. ÚS 18/2013</p>
súvisiace právne predpisy	zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov
klúčové slová	<p>väzba-žiadosť o prepustenie</p> <p>konanie-kontradiktórnosť</p> <p>konanie-rovnosť účastníkov súdneho konania</p> <p>trestné konanie</p>

spisová značka	III. ÚS 129/2018
populárny názov	rozhodnutie ministra v extradičnom konaní
sudca spravodajca	Mojmír Mamojka
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	02.05.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	<p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 52 ods. 2</p> <p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 3</p>
analytická právna veta	Čl. 46 ods. 1 ústavy zaväzuje nielen súdy, ale aj všetky ostatné orgány verejnej moci náležite odôvodniť svoje rozhodnutie tak, aby sa jeho závery opierali o

	<p>adekvátne a preskúmateľné dôvody. Ak namietané rozhodnutie ministerky o povolení vydania osoby do cudziny sa z hľadiska svojho obsahu, resp. svojho odôvodnenia pohybuje na hrane označeného článku ústavy, je potrebné skúmať hľadisko materiálnej ochrany práva sťažovateľa garantovaného čl. 3 dohovoru, tzv. substantial ground test. Vo vzťahu k osobe sťažovateľa nebolo zistené, že sú dané vážne dôvody domnievať sa, že v prípade jeho vydania do Ruska bude vystavený skutočnej hrozbe zlého zaobchádzania, čím bolo potvrdená zlučiteľnosť namietaného rozhodnutia ministerky o povolení vydania s garanciami vyplývajúcimi z čl. 3 dohovoru.</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľ je ruským štátnym občanom a má ingušský etnický pôvod. V roku 2008 požiadal v Slovenskej republike o azyl (pod zmenenou identitou). Táto jeho žiadosť bola právoplatne zamietnutá k 18. novembru 2010. Sťažovateľ požiadal v Slovenskej republike o azyl opätovne 9. decembra 2010, pričom následne bol na území Slovenskej republiky 20. januára 2011 zadržaný a vzatý do väzby. Dňa 2. februára 2011 požiadala o jeho vydanie na trestné stíhanie Generálna prokuratúra Ruskej federácie. O prípustnosti jeho vydania na trestné stíhanie do Ruskej federácie bolo právoplatne rozhodnuté uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6 Tost 19/2012 z 12. júna 2012, ktoré však bolo nálezom ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 388/2012 z 2. októbra 2013 zrušené. Druhýkrát o prípustnosti vydania sťažovateľa rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 6 Tost 37/2013 z 10. júla 2014. Sťažnosť sťažovateľa podaná proti označenému uzneseniu najvyššieho súdu bola uznesením ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 689/2014 z 25. novembra 2014 odmietnutá pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí. Sťažovateľ v súvislosti s jeho vydaním na trestné stíhanie do Ruskej federácie uplatňoval ochranu svojich práv aj prostredníctvom sťažnosti č. 37146/12 adresovanej ESLP, ktorý ju svojím rozhodnutím z 1. marca 2016 odmietol ako neprijateľnú. Ministerka spravodlivosti rozhodnutím č. 2984/2016/83/K09/IG zo 7. februára 2018 podľa ustanovení § 510 Trestného poriadku povolila vydanie sťažovateľa na trestné stíhanie do Ruskej federácie. Sťažovateľ navrhuje, aby nálezom rozhodol o porušení práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 52 ods. 2 ústavy a čl. 3 dohovoru namietaným rozhodnutím ministerky spravodlivosti o povolení vydania do Ruskej federácie, toto rozhodnutie zrušil a vrátil vec ministerke spravodlivosti na ďalšie konanie a priznal mu náhradu trov právneho zastúpenia. Sťažovateľ argumentuje tým, že z čl. 46 ods. 1 a čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky vyplýva požiadavka, aby rozhodnutia, ktorými je zasahované do práv a slobôd individuálnych osôb zo strany štátnej moci, boli odôvodnené. Iba takým spôsobom možno vždy preskúmať úvahy príslušného orgánu a dozvedieť sa dôvody, pre ktoré rozhodol tak ako rozhodol. Podľa ustanovenia § 510 ods. 1 a 2 Trestného poriadku je Ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky iným orgánom rozhodujúcim o právach a slobodách sťažovateľa. Je faktom, že pri rozhodovaní o povolení vydania cudzinca do zahraničia v rámci extradície disponuje pomerne širokou voľnou úvahou. Voľná úvaha však neznamená právo príslušného orgánu rozhodovať svojvoľne. Napriek tomu je zrejmé, že Ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky by mala v danej situácii posudzovať celý prípad ako aj ďalšie okolnosti a vyhodnocovať, či nie sú dané podmienky na nevydanie osoby do zahraničia. Úvahy Ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky o tom, prečo nevyužila svoje právo alebo naopak prečo ho využila, resp. prečo rozhodla tak ako rozhodla, musia byť nevyhnutným obsahom odôvodnenia rozhodnutia Ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky. Napriek tomu v predmetnom prípade náležité odôvodnenie rozhodnutia absentuje, je teda arbitrárne a nepreskúmateľné.</p> <p>K sťažnosti sťažovateľa zaujal svoje stanovisko minister spravodlivosti, v ktorom upriamil pozornosť na relevantné skutočnosti, za ktoré považoval konanie o sťažnosti sťažovateľa pred Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý síce 18. júna 2012 vydal predbežné opatrenie, ktorým zakázal vydanie sťažovateľa do Ruskej federácie, avšak 24. marca 2016 vyhlásil jeho sťažnosť za neprijateľnú, čím účinnosť predbežného opatrenia skončila. Minister spravodlivosti poukázal na záver rozhodnutia ESLP, podľa ktorého „neexistujú dôvody domnievať sa, že sťažovateľ v prípade vydania do Ruskej federácie bude vystavený riziku zlého zaobchádzania“. V kontexte uvedeného označil ako</p>

relevantné aj odôvodnenie predmetného rozhodnutia ESLP, ktoré potvrdilo vierohodnosť záruk poskytnutých Ruskou federáciou, v ktorých sa zaviazala plne rešpektovať práva sťažovateľa zaručené čl. 3 a čl. 6 ods. 1 dohovoru v prípade jeho vydania na trestné stíhanie. Podľa ministra spravodlivosti zrušením predbežného opatrenia ESLP odpadla prekážka, ktorá jediná bránila vydaniu sťažovateľa na trestné stíhanie do Ruskej federácie, pričom namietané rozhodnutie o povolení vydania bolo vydané až po odpadnutí označenej prekážky. Súčasne prezentoval právny názor, že prerogatív ministra spravodlivosti – ne/udelenie povolenia vydania osoby do cudziny po rozhodnutí súdu o prípustnosti takéhoto vydania nemá charakter rozhodnutia v zmysle trestného konania ani správneho konania a rovnako nemá ani povahu rozhodnutia ústredného orgánu štátnej správy a nespĺňa preto podmienky následnej preskúmateľnosti riadnymi či mimoriadnymi opravnými prostriedkami. Dotknutá osoba nie je procesnou stranou posudzovania veci o povolení vydania. Voči povoleniu/nepovoleniu vydania nie je možné odvolanie a preto sa nezodôvodňuje ani nedoručuje. Ministerstvo spravodlivosti SR v procese extradičného konania v rozsahu svojej pôsobnosti neprichádza procesne do kontaktu s vyžiadanou osobou a neupovedomuje ju o jednotlivých skutočnostiach významných v procese vydania osoby do cudziny.

Sťažovateľ navrhuje, aby nálezom rozhodol o porušení práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 52 ods. 2 ústavy a č. 3 dohovoru namietaným rozhodnutím ministerky spravodlivosti o povolení vydania do Ruskej federácie, toto rozhodnutie zrušil a vrátil vec ministerke spravodlivosti na ďalšie konanie a priznal mu náhradu trov právneho zastúpenia. Sťažovateľ argumentuje tým, že z čl. 46 ods. 1 a čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky vyplýva požiadavka, aby rozhodnutia, ktorými je zasahované do práv a slobôd individuálnych osôb zo strany štátnej moci, boli odôvodnené. Iba takým spôsobom možno vždy preskúmať úvahy príslušného orgánu a dozvedieť sa dôvody, pre ktoré rozhodol tak ako rozhodol. Podľa ustanovenia § 510 ods. 1 a 2 Trestného poriadku je Ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky iným orgánom rozhodujúcim o právach a slobodách sťažovateľa. Je faktom, že pri rozhodovaní o povolení vydania cudzinca do zahraničia v rámci extradície disponuje pomerne širokou voľnou úvahou. Voľná úvaha však neznamená právo príslušného orgánu rozhodovať svojvoľne. Napriek tomu je zřejmé, že Ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky by mala v danej situácii posudzovať celý prípad ako aj ďalšie okolnosti a vyhodnocovať, či nie sú dané podmienky na nevydanie osoby do zahraničia. Úvahy Ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky o tom, prečo nevyužila svoje právo alebo naopak prečo ho využila, resp. prečo rozhodla tak ako rozhodla, musia byť nevyhnutným obsahom odôvodnenia rozhodnutia Ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky. Napriek tomu v predmetnom prípade náležité odôvodnenie rozhodnutia absentuje, je teda arbitrárne a nepreskúmateľné.

K sťažnosti sťažovateľa zaujal svoje stanovisko minister spravodlivosti, v ktorom upriamil pozornosť na relevantné skutočnosti, za ktoré považoval konanie o sťažnosti sťažovateľa pred Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý síce 18. júna 2012 vydal predbežné opatrenie, ktorým zakázal vydanie sťažovateľa do Ruskej federácie, avšak 24. marca 2016 vyhlásil jeho sťažnosť za neprijateľnú, čím účinnosť predbežného opatrenia skončila. Minister spravodlivosti poukázal na záver rozhodnutia ESLP, podľa ktorého „neexistujú dôvody domnievať sa, že sťažovateľ v prípade vydania do Ruskej federácie bude vystavený riziku zlého zaobchádzania“. V kontexte uvedeného označil ako relevantné aj odôvodnenie predmetného rozhodnutia ESLP, ktoré potvrdilo vierohodnosť záruk poskytnutých Ruskou federáciou, v ktorých sa zaviazala plne rešpektovať práva sťažovateľa zaručené čl. 3 a čl. 6 ods. 1 dohovoru v prípade jeho vydania na trestné stíhanie. Podľa ministra spravodlivosti zrušením predbežného opatrenia ESLP odpadla prekážka, ktorá jediná bránila vydaniu sťažovateľa na trestné stíhanie do Ruskej federácie, pričom namietané rozhodnutie o povolení vydania bolo vydané až po odpadnutí označenej prekážky. Súčasne prezentoval právny názor, že prerogatív ministra spravodlivosti – ne/udelenie povolenia vydania osoby do cudziny po rozhodnutí súdu o prípustnosti takéhoto vydania nemá charakter rozhodnutia v zmysle

	<p>trestného konania ani správneho konania a rovnako nemá ani povahu rozhodnutia ústredného orgánu štátnej správy a nespĺňa preto podmienky následnej preskúmateľnosti riadnymi či mimoriadnymi opravnými prostriedkami. Dotknutá osoba nie je procesnou stranou posudzovania veci o povolení vydania. Voči povoleniu/nepovoleniu vydania nie je možné odvolanie a preto sa nezdôvodňuje ani nedoručuje. Ministerstvo spravodlivosti SR v procese extradičného konania v rozsahu svojej pôsobnosti neprichádza procesne do kontaktu s vyžiadanou osobou a neupovedomuje ju o jednotlivých skutočnostiach významných v procese vydania osoby do cudziny.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Sťažovateľ v sťažnosti (okrem iných) uplatnil námietku porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a podľa čl. 52 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 3 dohovoru. Porušenie svojich základných práv zaručených ústavou a práva zaručeného dohovorom odôvodňuje tvrdením o arbitrárnosti a nepreskúmateľnosti namietaného rozhodnutia o povolení vydania, pretože toto podľa vyjadrenia sťažovateľa neobsahuje žiadne odôvodnenie a ministerka spravodlivosti sa v ňom nijako nevysporiadala s okolnosťou, na ktorú sťažovateľ poukázal, a síce že dokončeniu extradičie v jeho prípade bráni prekážka nedokončeného azylového konania, v ktorom sťažovateľ vzniesol námietku porušenia čl. 3 dohovoru, čl. 15 ods. 1 a čl. 16 ods. 2 ústavy v prípade jeho vydania do Ruskej federácie.</p> <p>Ústavný súd je toho názoru, že nosnou otázkou, o ktorú v prípade sťažovateľa ide, je preskúmanie zlučiteľnosti namietaného rozhodnutia o povolení vydania s obsahom sťažovateľom namietaného čl. 3 dohovoru, z obsahu ktorého vyplýva zákaz vydania osoby, pokiaľ existujú vážne dôvody na domnienku, že tejto osobe by v dožadujúcom štáte hrozilo nebezpečenstvo mučenia alebo podrobenia sa krutému, neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu – zásada non – refoulememnt (II. ÚS 111/08, III. ÚS 388/2012).</p> <p>Extradičné konanie sťažovateľa sa nachádza vo svojej druhej fáze, ktorej predchádzalo súdne konanie o prípustnosti vydania, ktoré sa skončilo právoplatným rozhodnutím najvyššieho súdu o prípustnosti vydania sťažovateľa na trestné stíhanie do Ruskej federácie. V zmysle platnej právnej úpravy (§ 510 Trestného poriadku) v rámci druhej fázy extradičného konania môže minister spravodlivosti v rámci svojej diskrečnej právomoci v záujme ochrany práv dotknutej osoby zasiahnuť a nepovolíť jej vydanie (okrem iného) vtedy, ak sú prítomné obavy zo zaobchádzania s vyžiadanou osobou v dožadujúcom štáte v rozpore s čl. 3 dohovoru.</p> <p>Ako vyplýva z obsahu rozhodnutia ESĽP z 1.3.2016 o odmietnutí sťažnosti sťažovateľa č. 37146/12, svoj záver o odmietnutí sťažnosti sťažovateľa opieral o svoju relevantnú judikatúru. Európsky súd pre ľudské práva v odôvodnení rozhodnutia poukázal na skutočnosť, že všeobecná situácia v dožadujúcom štáte (v Ruskej federácii) z hľadiska možného zneužívania moci voči určitým skupinám osôb nie je taká, aby to postačovalo pre záver, že akékoľvek vydanie do Ruska by porušilo čl. 3 dohovoru. V nadväznosti na to považoval ESĽP za nevyhnutné vyhodnotiť špecifické okolnosti týkajúce sa prípadu sťažovateľa. V tomto kontexte vo vzťahu k tvrdeniu sťažovateľa o zlom zaobchádzaní s jeho osobou zo strany ruských orgánov činných v trestnom konaní pri jeho zatknutí v období roku 2005 a k tvrdeniu, že vznesenie obvinenia voči jeho osobe bolo založené na dôkazoch získaných mučením iných osôb, ESĽP poukázal na to, že dokazovanie vedené štátnymi orgánmi Slovenskej republiky prezentuje zistenia o nedôveryhodnosti sťažovateľovej verzie skutkových okolností veci a že neexistuje žiaden dôkaz o tom, že zranenia, pre ktoré bol sťažovateľ hospitalizovaný v období mája a júna 2006, možno pričítať ruskej štátnej moci. Indikatívny význam pripísal ESĽP aj skutočnosti, že sťažovateľ bol neúspešný pri svojich žiadostiach o azyl vo Švajčiarsku a v Belgicku. V neposlednom rade sa ESĽP odvolal na aj na vyhodnotenie záruk poskytnutých Generálnou prokuratúrou Ruskej federácie, ktoré kvalifikoval ako dostačujúce, poskytujúce</p>

	<p>účinné garancie pre vylúčenie možnosti zlého zaobchádzania so sťažovateľom po jeho vydaní do dožadujúcej krajiny a zaručujúce mu spravodlivý proces v súlade s medzinárodným právom.</p> <p>Ústavný súd pripomína, že čl. 46 ods. 1 ústavy zaväzuje nielen súdy, ale aj všetky ostatné orgány verejnej moci náležite odôvodniť svoje rozhodnutie tak, aby sa jeho závery opierali o adekvátne a preskúmateľné dôvody. Je nepochybné, že namietané rozhodnutie o povolení vydania sa z hľadiska svojho obsahu, resp. svojho odôvodnenia pohybuje na hrane označeného článku ústavy. Ústavný súd je však toho názoru, že z hľadiska materiálnej ochrany práva sťažovateľa garantovaného čl. 3 dohovoru, tzv. substantial ground test, ktorý vykonal EŠLP v citovanom rozhodnutí a na základe vykonania ktorého vo vzťahu k osobe sťažovateľa „nebolo zistené, že sú dané vážne dôvody domnievať sa, že v prípade jeho vydania do Ruska bude vystavený skutočnej hrozbe zlého zaobchádzania“, je potvrdením zlučiteľnosti namietaného rozhodnutia o povolení vydania s garanciami vyplývajúcimi z čl. 3 dohovoru.</p> <p>Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že namietaným rozhodnutím o povolení vydania nedošlo k porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a č. 52 ods. 2 ústavy a jeho práva podľa čl. 3 dohovoru, a preto sťažnosti sťažovateľa nevyhovuje.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>Sťažnosti sa nevyhovuje.</p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	<p>EŠLP A.Y. v. Slovensko č. 37146/12 z 1.3.2016</p> <p>II. ÚS 111/08</p> <p>III. ÚS 388/2012</p>
súvisiace právne predpisy	zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov
klúčové slová	<p>minister, ministerstvo</p> <p>práva a slobody – základné ľudské práva a slobody-zákaz mučenia, krutého, neľudského či ponižujúceho zaobchádzania</p> <p>práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu väzba-vydávacia azyl</p>

Uznesenie:

spisová značka	III. ÚS 164/2018
populárny názov	trestný čin neodvedenia dane a poistného
sudca spravodajca	Jana Baricová
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	24.04.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	<p>Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 50 ods. 2</p> <p>ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a</p>

	<p>slobôd čl. 36 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 13 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 2</p>
analytická právna veta	<p>V súvislosti so zneužívaním celého mechanizmu DPH je nutné poznamenať, že právo európskeho spoločenstva bráni právu platiteľa dane na odpočet DPH zaplatenej na vstupe, ak plnenia predstavujúce základ tohto práva predstavujú zneužívanie systému. Z uvedených dôvodov preto preukázanie zneužitia vyžaduje, aby plnenie, napriek formálnemu dodržaniu podmienok stanovených v komunitárnom práve a vo vnútroštátnej úprave, viedli k získaniu daňovej výhody, ktorej poskytnutie by bolo v rozpore s cieľom sledovaným týmito ustanoveniami. Rovnako tak sa musí z objektívnych prvkov dospieť k záveru, že hlavným cieľom týchto plnení je získanie daňovej výhody. Je vo výlučnej právomoci vnútroštátneho súdu dokazovanie toho, či hlavným cieľom obchodovania bolo získanie len daňovej výhody. Do úvahy sa pritom môže vziať umelý charakter obchodovania či právne, ekonomické alebo personálne prepojenie medzi podnikateľmi s plánom zníženia daňového zaťaženia. Právo na odpočet je neoddeliteľnou súčasťou celého mechanizmu DPH a nemôže byť v zásade obmedzené, pričom sa uplatňuje na celkovú výšku DPH zaťažujúcu plnenie uskutočnenej na vstupe, čo však platí iba v tom prípade, ak neexistujú podvodné okolnosti.</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) č. k. 2 Tk 1/2014-2283 z 20. októbra 2015 uznaný vinným zo spáchania zločinu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1 a 4 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) a bol mu podľa § 277 ods. 4 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2 a 5, § 42 ods. 1 a § 41 ods. 2 Trestného zákona uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 12 rokov. Zároveň mu bol podľa § 56 ods. 1 Trestného zákona uložený peňažný trest vo výmere 30 000 € a pre prípad jeho úmyselného zmarenia mu bol podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona ustanovený náhradný trest odňatia slobody vo výmere 2 rokov. Podľa § 61 ods. 1 a 2 Trestného zákona bol sťažovateľovi uložený aj trest zákazu akejkoľvek podnikateľskej činnosti v trvaní 10 rokov. Ďalšími výrokmi rozsudku okresný súd podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona zrušil výroky o trestoch uložených sťažovateľovi predošlými dvoma rozsudkami okresného súdu v spojení s uzneseniami Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) a podľa § 83 ods. 1 písm. e) Trestného zákona bola na úcte obchodnej spoločnosti, (ďalej len „zúčastnená osoba“), zhabaná suma 1 811 270,71 €. Napokon okresný súd podľa § 288 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) odkázal Daňový úrad Banská Bystrica s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie.</p> <p>Proti tomuto rozhodnutiu okresného súdu podali odvolania sťažovateľ a zúčastnená osoba, o ktorých krajský súd rozsudkom sp. zn. 4 To 89/2015 z 27. apríla 2016 rozhodol tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. d) a ods. 3 Trestného poriadku zrušil prvostupňový rozsudok v časti výroku o zhabaní sumy 1 811 270,71 € a podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku v zrušenej časti výroku uložil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. Podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie sťažovateľa zamietol.</p> <p>Rozsudok krajského súdu sťažovateľ napadol dovolaním, a to z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. a), b), c), e), g) a i) Trestného poriadku. Najvyšší súd však mimoriadny opravný prostriedok sťažovateľa uznesením sp. zn. 3 Tdo 8/2017 z 26. júla 2017 podľa § 381 písm. c) Trestného poriadku odmietol, pretože nezistil naplnenie dovolacích dôvodov.</p> <p>Sťažovateľ v podanej sťažnosti namieta, že rozhodnutia všeobecných súdov vydané v jeho veci za nedostatočne odôvodnené, čo je porušením jeho práva na spravodlivý súdny proces. Tým, že sa súdy neobrátili s prejudiciálnymi otázkami na Súdny dvor, hoci posúdenie pojmov európskeho práva ("zneužitie práva", prípravná fáza ekonomickej činnosti", umelý charakter plnení", daňová výhoda") bolo aj podľa názoru všeobecných súdov kľúčové, dokonca aplikovali taký</p>

	<p>výklad týchto pojmov, ktorý je v rozpore s právom Európskej únie, ich odôvodnenie nemá z hľadiska ústavno-právneho požadovanú kvalitu odôvodnenia. Súdy, a teda ani najvyšší súd sa nevysporiadali dostatočným spôsobom s námietkami sťažovateľa. Záver prijatý dovolacím súdom podľa sťažovateľa nemá oporu vo vykonanom dokazovaní a tak jeho rozhodnutie pôsobí ako nedostatočne odôvodnené a zmätočné.</p> <p>Ďalším dôvodom, pre ktorý sa sťažovateľ obrátil dovolaním na najvyšší súd, bolo jeho presvedčenie o tom, že rozhodnutie o jeho vine bolo založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom. K tomuto záveru dospel na základe toho, že orgány prípravného konania, ale ani súd prvého stupňa so zúčastnenou osobou vôbec nekonali. Sťažovateľ dodáva, že všetky dôkazy, na základe ktorých bol uznaný za vinného boli vykonané bez prítomnosti zúčastnenej osoby, ako procesnej strany, ktorá tak nemohla realizovať svoj vplyv na toto súdne konanie, pričom z povahy svojho statusu zúčastnená osoba vystupuje na strane obvineného, preto aj tieto dôkazy je nevyhnutné považovať za relatívne, ak nie aj absolútne, neúčinné. Na základe takto nezákonne vykonaných dôkazov bol sťažovateľ právoplatne odsúdený.</p> <p>Ak najvyšší súd pochybenie súdov nižšieho stupňa neodstránil, jeho záver je podľa sťažovateľa nezákonný a ústavne neudržateľný. Otázka viny a otázka oprávnenosti vyplatenia peňažnej sumy sú navzájom prepojené, a preto, ak krajský súd zrušil jeden výrok, mal zrušiť aj ten druhý. Sťažovateľ tvrdí, že dovolací súd svojím rozhodnutím v podstate spôsobil „patovú situáciu“ spočívajúcu v tom, že okresný súd v otázke zhabania peňažných prostriedkov bude musieť rozhodnúť v súlade s tým, ako bolo rozhodnuté o otázke viny, a teda nemôže rozhodnúť inak ako zhabaním peňažných prostriedkov na bankovom účte zúčastnenej osoby.</p> <p>V dovolaní sťažovateľ rovnako namietal porušenie jeho práva na prejednanie veci nezávislým a nestranným súdom a zásady prezumpcie neviny, a to z dôvodu, že už prvostupňový súd sa „javil voči nemu zaujatý a prejavoval známky antipatie voči jeho osobe“, o čom sa dozvedel zo zvukového záznamu z hlavného pojednávania, na ktorom je „zachytený rozhovor členov senátu, v ktorom sa znevažujúco vyjadrujú o osobe sťažovateľa, komentujú jeho zdravotný stav a vyjadrujú sa k veci ako takej.“</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Ústavný súd preskúmal námietku sťažovateľa týkajúcu sa tvrdenej potreby predloženia veci Súdnemu dvoru na rozhodnutie o predbežnej otázke, avšak nestotožnil sa s jeho názorom. Z hľadiska zachovania ústavnoprávnej ochrany základných práv sťažovateľa je však podstatným, že najvyšší súd svoj názor odôvodnil, pritom jeho odôvodnenie je logické, založené na racionálnych úvahách a netrpí vnútornou rozpornosťou. Je prijateľný jeho záver o tom, že dokazovanie, či hlavným cieľom obchodovania bolo len získanie daňovej výhody patrí do výlučnej právomoci vnútroštátneho súdu. Dovolací súd sa venoval aj výkladu pojmu zneužitia práva, keď jeho definíciu prevzal z rozhodnutia Súdného dvora, ktorým argumentoval aj sám sťažovateľ. Napokon poukázal na skutkové zistenia súdu prvého stupňa, ktoré odôvodňovali správnosť meritórneho rozhodnutia v trestnej veci sťažovateľa.</p> <p>Pretože porušenie svojho základného práva na zákonného sudcu sťažovateľ aj pred dovolacím súdom spájal práve s nepredložením jeho trestnej veci Súdnemu dvoru, najvyšší súd odôvodnením správnosti aplikovaného postupu a rozhodnutia súdov nižšieho stupňa v tejto veci v konečnom dôsledku odpovedal aj na otázku zákonnosti sudcu.</p> <p>Najvyšší súd k tomuto uviedol, že predbežnou otázkou je skutočnosť, ktorá sama osebe nie je predmetom trestného konania, avšak jej vyriešenie je predpokladom konania a rozhodnutia vo veci samej. Súd a orgány činné v trestnom konaní posudzujú predbežné otázky samostatne; výnimkou sú len predbežné otázky týkajúce sa osobného stavu, o ktorých sa rozhoduje v občianskom súdnom</p>

konaní. Ak je však o predbežnej otázke právoplatné rozhodnutie súdu, Ústavného súdu Slovenskej republiky, Súdneho dvora Európskej únie alebo iného štátneho orgánu, takým rozhodnutím sú súdy a orgány činné v trestnom konaní viazané, ak nejde o posúdenie viny obvineného. To znamená, že ak o predbežnej otázke právoplatne rozhodol iný orgán, orgán činný v trestnom konaní a súd posudzujú túto otázku samostatne len vtedy, ak id o posúdenie viny obvineného. K námietke obvineného, že v predmetnom konaní mala byť položená prejudiciálna otázka, nakoľko išlo o prvky práva EÚ a to o výklad pojmov: zneužitie práva, prípravná fáza ekonomickej činnosti, umelý charakter plnení či daňová výhoda, najvyšší súd poznamenáva, že v danom prípade položenie prejudiciálnej otázky nebolo nutné. V súvislosti so zneužívaním celého mechanizmu DPH (prípád, o ktorý ide aj v predmetnej veci), je nutné zdôrazniť, že Súdny dvor EÚ vo veci C-255/02 dospel k záveru, že právo európskeho spoločenstva bráni právu platiteľa dane na odpočet DPH zaplatenej na vstupe, ak plnenia predstavujúce základ tohto práva predstavujú zneužívanie systému. Z uvedených dôvodov preto preukázanie zneužitia vyžaduje, aby plnenie, napriek formálnemu dodržaniu podmienok stanovených v komunitárnom práve a vo vnútroštátnej úprave, viedli k získaniu daňovej výhody, ktorej poskytnutie by bolo v rozpore s cieľom sledovaným týmito ustanoveniami. Rovnako tak sa musí z objektívnych prvkov dospieť k záveru, že hlavným cieľom týchto plnení je získanie daňovej výhody. Je vo výlučnej právomoci vnútroštátneho súdu dokazovanie toho, či hlavným cieľom obchodovania bolo získanie len daňovej výhody. Do úvahy sa pritom môže vziať umelý charakter obchodovania či právne, ekonomické alebo personálne prepojenie medzi podnikateľmi s plánom zníženia daňového zaťaženia. Právo na odpočet je neoddeliteľnou súčasťou celého mechanizmu DPH a nemôže byť v zásade obmedzené, pričom sa uplatňuje na celkovú výšku DPH zaťažujúcu plnenie uskutočnenej na vstupe, čo však platí iba v tom prípade, ak neexistujú podvodné okolnosti. Zásada zneužitia práva sa môže definovať ako „zákaz výslovne umelých konštrukcií zbavených hospodárskej reality a vytvorených iba s cieľom dosiahnuť daňovú výhodu“, čo definoval Súdny dvor EÚ vo svojom rozhodnutí TANOARCH s.r.o. C-504/10. Z predmetného rozhodnutia vyplýva, že aj keď obchodovanie medzi dvomi či viacerými subjektmi s komoditou, ktorá podlieha DPH po formálnej stránke je v súlade so zákonom, to ešte neznamená, že nemohlo dôjsť k zneužitiu práva a tým aj k spáchaniu daňového trestného činu. Esenciálnym prvkom pre záver o neoprávnenosti práva odpočítať daň je práve zákaz zneužitia práva, čiže zákaz zneužitia mechanizmu DPH. V predmetnej veci súd prvého stupňa vo svojom rozsudku správne poukázal na skutočnosť, že obchodné transakcie obvineného nenaplnili ekonomickú zmysluplnosť a hospodársku podstatu podnikania, ale išlo iba o zneužitie schémy DPH, nakoľko spoločnosti, ktoré obvinený zastupoval nemali žiadne ekonomické zázemie, žiadnych zamestnancov, konatelia nejavili záujem o činnosť. Toto jeho konanie nebolo ničím iným, ako umelým charakterom obchodovania za zneužitia práva.

Dovolací súd sa dostatočne zaoberal aj námietkou porušenia práva sťažovateľa na obhajobu a na rozhodnutie založené iba na základe zákonne vykonaných dôkazov. V tejto časti odôvodnenia poukázal na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva a na zákonné limity možného prieskumu týchto námietok v dovolacom konaní. Opäť najvyšší súd ním prijatý záver k predostretým námietkam jasne a zrozumiteľne odôvodnil, keď v „nepribratí“ zúčastnenej osoby do konania nezistil súvis s právom sťažovateľa na jeho obhajobu. Podľa najvyššieho súdu sťažovateľovi nebolo právo na obhajobu upreté aj z dôvodu, že ho vykonával osobne, ako aj prostredníctvom obhajcov. Vysvetlil, ako je potrebné nazeráť na zúčastnenú osobu v trestnom konaní, jej postavenie, a uznal aj pochybenie okresného súdu, ak s touto osobou nekonal v zmysle ustanovení Trestného poriadku, avšak zároveň uviedol, že zrušením dotknutej časti prvostupňového rozhodnutia odvolacím súdom bol daný priestor na nápravu tohto pochybenia.

Najvyšší súd v odôvodnení uznesenia k tejto námietke sťažovateľa uvádza, že v rámci dovolaní iniciovaného prieskumu odôvodneného dovolacím dôvodom

podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Trestného poriadku môže najvyšší súd preskúmavať len to, či jediný usvedčujúci dôkaz alebo viaceré rozhodujúce usvedčujúce dôkazy boli vykonané zákonným spôsobom. Ak dospeje k záveru o zákonnosti vykonaného dokazovania najvyšší súd nemôže spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy a ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov.

Takéto pochybenie súdov nižšieho stupňa dovolací súd v konaní nezistil, teda nemožno zaujať stanovisko, že došlo k porušeniu práva na obhajobu obvineného zásadným spôsobom, a teda ku takej skutočnosti, ktorá už sama o sebe znamená naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku. Napriek tomu (nad rámec nevyhnutného) sa dovolací súd zaoberal aj konkrétnymi námietkami, ktoré v rámci tohto dovolacieho dôvodu uviedol v písomných dôvodoch dovolania obvinený (sťažovateľ). Z argumentov obvineného v dovolaní k týmto dovolacím dôvodom vyplýva, že tieto odôvodňuje jednou a tou istou skutočnosťou, že nebola do konania pribratá zúčastnená osoba. Táto námietka obvineného nemá súvis s porušením práva na obhajobu obvineného ako ani s dôvodom, že rozhodnutie bolo založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom. Zúčastnená osoba je samostatnou stranou v trestnom konaní. Faktom je, že prvostupňový súd ako aj orgány činné v trestnom konaní formálne pochybili, keď nepribrali spoločnosť do konania, hoci sa rozhodovalo o zhabaní veci, t. j. peňažných prostriedkov vo výške 1.811.270,71 €, ktoré sú uložené na účte predmetnej spoločnosti, avšak toto pochybenie bolo napravené Krajským súdom v Banskej Bystrici, ktorý rozsudkom, sp. zn. 4 To/89/2015, z 27. apríla 2016, rozhodol o zrušení časti rozsudku v časti výroku o zhabaní sumy a uložil súdu prvého stupňa, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. Najvyšší súd poukazuje na to, že do dnešného dňa nebolo Okresným súdom Banská Bystrica rozhodnuté v tejto časti, a preto zúčastnená osoba ako samostatná strana v trestnom konaní bude mať svoje práva, ktoré sú jej priznané Trestným poriadkom a ktoré môže v danom konaní uplatňovať. Irelevantná je aj námietka obvineného, že zúčastnená osoba vykonáva vplyv v trestnom konaní v prospech obvineného. Obvinený vykonával svoju obhajobu osobne ako aj prostredníctvom svojich obhajcov a fakt, že nebola do konania pribratá zúčastnená osoba opomenul až do konania na odvolacom súde, kedy spoločnosť podala odvolanie a odvolací súd jej vyhovel. Na základe uvedeného dovolací súd konštatuje, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ a písm. g/ Trestného poriadku nebol naplnený.

K presvedčeniu sťažovateľa o vytvorení „patovej situácie“ napadnutým rozhodnutím dovolacieho súdu, keď okresný súd v časti konania o zhabaní veci bude viazaný rozhodnutím o vine sťažovateľa, a teda nebude mať „rozhodovaciu voľnosť“, ale bude musieť vec – finančné prostriedky – zhabať, ústavný súd poznamenáva, že táto otázka je v danej chvíli predčasná a v podstate aj hypotetická, pokiaľ nebol daný priestor súdu prvého stupňa, aby sa touto zaoberal a vysporiadal.

Napokon sa dovolací súd zaoberal aj sťažovateľom nastoleným problémom zaujatosti sudcov senátu súdu prvého stupňa, o ktorej vznikli u sťažovateľa pochybnosti po vypočutí si zvukového záznamu z hlavného pojednávania konaného 2. októbra 2014, keď rozhovor medzi sudcami považoval za prezumovanie jeho viny a prejavu antipatie voči nemu. Odôvodnenie svojho rozhodnutia o tejto námietke najvyšší súd oprel o judikatúru ústavného súdu, ako aj judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (Mariana Marinescu p. Rumunsku, rozs. č. 36110/03 z 2. februára 2010, Emen p. Turecku, rozs. č. 25585/02 z 26. januára 2010, Van Mechelen a ďalší p. Holandsku, Visser p. Holandsku, rozs. č. 26668/95 zo 14. februára 2002, A1 - Khawaja a Tahery p. Spojenému kráľovstvu, rozs. č. 26766/2005 a č. 22228/06 z 15. decembra 2011), podľa ktorej pod pojmom neustrannosť je treba rozumieť absenciu predsudkov (zakorenených úsudkov, či názorov, ktoré nie sú založené na spoľahlivom poznaní ale na púhom predpoklade) alebo predpojatosti (subjektivismu, neobjektivismu, straníckosti). Neustrannosť je potrebné skúmať z dvoch hľadísk a

	<p>to zo subjektívneho hľadiska nestrannosti, čo znamená, že je potrebné zistiť osobné presvedčenie sudcu prejednávajúceho prípad a z objektívneho hľadiska nestrannosti, t. j. je potrebné zistiť, či sú poskytnuté dostatočné záruky pre vylúčenie akejkolvek pochybnosti v danom smere. V prípade subjektívneho hľadiska nestrannosti sa nestrannosť sudcu prezumuje až do predloženia dôkazu o opaku (Piersack p. Belgicko, Le Compte a ďalší p. Belgicku). Objektívna nestrannosť sa posudzuje podľa vonkajších objektívnych skutočností. Platí tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký objektívne javiť v očiach strán. Objektívne hľadisko je založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akejkolvek legitímnej pochybnosti o zaujatosti sudcu. Pri objektívnej nestrannosti stačí, ak sú tu okolnosti, ktoré môžu vyvolať pochybnosti o nestrannosti súdu. Podľa ESĽP je potrebné „ísť ďalej než ako sa vec javí“ (looking behind appearances). Spravodlivosť nielenže má byť vykonaná, ona sa musí aj javiť, že je vykonaná (justice must not only be done, it must also be seen to be done) vid' rozsudky ESĽP Delcourt p. Belgicku - zo 17. januára 1970, Saraiva De Carvalho p. Portugalsku - z r. 1994. Sudca sa má objektívne javiť v očiach strán, že je nestranný a zároveň musí byť vylúčená akákoľvek vonkajšia oprávnená pochybnosť o jeho nestrannosti. Nestrannosť sudcu nespočíva len v hodnotení subjektívneho pocitu sudcu, či sa cíti, resp. necíti byť zaujatý, ale aj v objektívnej úvahe, či je možné usudzovať, že by sudca zaujatý mohol byť. Z tohto hľadiska preto nezáleží na subjektívnom pocity sudcu a jeho nestrannosti (najmä, ak sa vyjadrí, že sa necíti zaujatým). Podstatným je existencia objektívnych skutočností, ktoré vrhajú pochybnosti na jeho nestrannosť v očiach strán a verejnosti (III.ÚS 47/05, I.ÚS46/05).</p> <p>Najvyšší súd v zmysle vyššie uvedeného vyhodnotil, že vo veci sťažovateľa nedošlo k takým skutočnostiam, ktoré by zaujatosť sudcov okresného súdu zakladali. Podstatným však je, že poukázal aj na predošlé svoje rozhodnutie v tejto veci z 25. augusta 2015, ktorým bolo rozhodnuté o neodňatí veci okresnému súdu, a teda, že o tejto otázke už bolo právoplatne rozhodnuté.</p> <p>Po preskúmaní napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu ústavný súd argumentáciu sťažovateľa nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov najvyššieho súdu. Nezistil, že by najvyšším súdom aplikovaný postup pri ustálení právnych záverov mohol zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do napadnutého rozhodnutia v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy. Rovnako nezistil, že by posudzované uznesenie najvyššieho súdu bolo svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobené v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou, či nedostatočne odôvodnené.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>Sťažnosť sťažovateľa odmieta ako zjavne neopodstatnenú.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESĽP a iných súdov</p>	<p>ESĽP - Mariana Marinescu p. Rumunsku č. 36110/03 z 2. februára 2010; Emen p. Turecku, rozs. č. 25585/02 z 26. januára 2010; Visser p. Holandsku, rozs. č. 26668/95 zo 14. februára 2002; A1 - Khawaja a Tahery p. Spojenému kráľovstvu, rozs. č. 26766/2005 a č. 22228/06 z 15. decembra 2011</p> <p>ESĽP - Piersack p. Belgicko rozs. č. 8692/79 z 26. októbra 1984;</p> <p>Le Compte a ďalší p. Belgicku - rozs. č 7299/75 z 10. februára 1984;</p> <p>Delcourt p. Belgicku - rozs. č. 2689/65 zo 17. januára 1970</p>

	III.ÚS 47/05, I.ÚS46/05
súvisiace právne predpisy	zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov
kľúčové slová	trestné konanie dovolanie-dovolacie konanie

spisová značka	III. ÚS 174/2018
populárny názov	preskúmateľnosť správneho rozhodnutia
sudca spravodajca	Mojmír Mamojka
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	02.05.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 ods. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 38 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Posúdenie otázky bezpečnostnej spoľahlivosti podľa zákona č. 215/2004 Z.z. o ochrane utajovaných skutočností je vecou správneho orgánu, ktorá musí byť podložená skutkovými zisteniami a musí vychádzať zo zákonných medzí. Oblasť povolenej úvahy (správne uváženie) je v správnom práve pomerne široká. Správny orgán však nemôže rozhodovať celkom podľa svojej ľubovôle. Súd preskúmava správne uváženie v tom smere, či nevybočilo z medzí a hľadísk stanovených zákonom. Ak je v súlade s pravidlami logického uvažovania a ak podmienky takejto úvahy boli zistené riadnym procesným postupom, potom súd nemôže z tých istých skutočností vyvodzovať iné, alebo opačné závery, lebo by tým zasiahol do voľnej úvahy (správneho uváženia) príslušného správneho orgánu.
skutkový stav a základné fakty	Národný bezpečnostný úrad Slovenskej republiky (ďalej len „úrad“) rozhodnutím č. SP-OBP-928-9/2014-C z 23. septembra 2014 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“) rozhodol o tom, že podľa § 49 ods. 1 a 2 písm. c) zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností, a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 215/2004 Z. z.“) sťažovateľku nemožno považovať za bezpečnostne spoľahlivú, a to z dôvodu, keďže u neho bolo zistené bezpečnostné riziko, a to existencia obchodných a majetkových vzťahov s osobami z prostredia organizovaného zločinu. Prvostupňovým rozhodnutím úrad rozhodol, že podľa § 46 písm. c) zákona č. 215/2004 Z. z. sťažovateľ nespĺňa podmienku na vydanie potvrdenia o priemyselnej bezpečnosti, a následne podľa § 50 ods. 2 zákona č. 215/2004 Z. z. úrad ukončil bezpečnostnú previerku sťažovateľky. Sťažovateľka podala proti prvostupňovému rozhodnutiu z 23. septembra 2014 odvolanie z 21. apríla 2014, ktorým sa domáhal zrušenia rozhodnutia úradu. Úrad o tomto rozhodnutí sám nerozhodol, a preto ho spolu so stanoviskom k podanému odvolaniu č. SP-OBP-928-13/2014-C z 10. decembra 2014 a ostatným spisovým materiálom, ktorý sa týkal napadnutého rozhodnutia, predložil 17. decembra 2014 Výboru Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „výbor“) na preskúmavanie rozhodnutí úradu. Výbor 5. februára 2015 vydal rozhodnutie o odvolaní č. CRD-1706-12/2013- VPRNBU (ďalej len „rozhodnutie výboru“), v ktorom dospel k názoru, že sťažovateľku nemožno podľa § 49 ods. 1 a 2 písm. c) zákona č. 215/2004 Z. z. považovať za bezpečnostne spoľahlivú, keďže bolo u nej zistené bezpečnostné riziko, a to existencia obchodných a majetkových vzťahov s osobami z prostredia organizovaného zločinu, čím nespĺňa podmienku bezpečnostnej spoľahlivosti podľa § 46 písm. c) tohto zákona. Zistenie skutkového stavu, z ktorého

	<p>rozhodnutie úradu z 23. septembra 2014 vychádzalo, bolo podľa výboru v súlade s obsahom listinných dôkazov zhromaždených v bezpečnostnom spise. Výbor konštatoval, že zo zisteného skutkového stavu úradu vyvodil správny záver a dostatočným spôsobom ho odôvodnil. Námietky sťažovateľky uvedené v jeho odvolaní výbor považoval za skutkovo a právne neodôvodnené pre zrušenie prvostupňového rozhodnutia úradu, a preto odvolanie sťažovateľky podané proti prvostupňovému rozhodnutiu zamietol.</p> <p>Sťažovateľka po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov podala 20. apríla 2015 žalobu na najvyššom súde Slovenskej republiky, ktorou sa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia výboru. Podanou žalobou zároveň žiadala zrušiť rozhodnutie výboru a vrátiť vec na ďalšie konanie. Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 3 Snr 2/2017 z 13. decembra 2017 rozhodol, že výrokom I žalobu sťažovateľky zamietol, výrokom II jej nepriznal náhradu trov konania a výrokom III jej uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok vo výške 70 € v lehote 30 dní od právoplatnosti rozsudku.</p> <p>Podľa sťažovateľky bolo porušené jeho základné právo na súdnu a inú právnu ochranu, pretože „nemal možnosť vyjadriť sa k žiadnemu dôkazu, nakoľko nemal možnosť sa so žiadnym z tvrdeným dôkazov priamo, ani nepriamo oboznámiť... nemal ani možnosť nahliadnuť do spisu ani len k tej časti bezpečnostného spisu, ktorá nijako nebola dotknutá utajovanými skutočnosťami“. Na základe týchto skutočností je sťažovateľka toho názoru, že úrad a výbor nerešpektovali nález ústavného súdu IV. ÚS 308/2011 z 25. januára 2012, podľa ktorého dôvodom na absolútne obmedzenie prístupu k spisu a dôkazom nemôže byť len všeobecne konštatovaný bezpečnostný záujem štátu, pričom uviedol, že prístup k dôkazom, pokiaľ nie sú utajovanými skutočnosťami, môže byť obmedzený len v najnevyhnutnejšej miere novej miere, avšak s potrebou zabezpečenia mechanizmu dodržiavania práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Podľa sťažovateľky „konanie pred úradom i výborom predstavovalo interpretáciu a aplikáciu právnej úpravy Zákona na ochranu utajovaných skutočností v rozpore s požiadavkou ústavne konformného výkladu a aplikácie práva“.</p> <p>V sťažnosti ústavnému súdu sťažovateľka namietala nepreskúmateľnosť, nedostatočne zistený skutkový stav a hodnotenie dôkazov. Konštatovala, že podľa jeho názoru je napadnuté prvostupňové rozhodnutie nepreskúmateľné, pretože „nie je možné zistiť, čo v skutočnosti viedlo konajúce správne orgány resp. súd k prijatiu názoru o existencii... vzťahov Sťažovateľky s osobami z prostredia organizovaného zločinu. Nie je možné rámcovo zistiť o aký vzťah malo ísť, s akými osobami, ani na podklade akých skutočností mali byť takéto vzťahy preukázané.“</p> <p>Podľa názoru sťažovateľky správne orgány nevykonali dostatočné dokazovanie, dôkazy nepreverili, čo sa týka ich správnosti, aktuálnosti a relevantnosti. Ako uvádza sťažovateľka, úrad aj výbor jej odmietli sprístupniť mená osôb a vyjadriť sa k týmto osobám z prostredia organizovaného zločinu, na ktoré mala mať údajne prepojenie. Podľa tvrdenia sťažovateľky správne orgány na jeho návrh ani takýmto spôsobom nepostupovali, a preto je možné dotknuté rozhodnutia považovať za nezákonné pre ich nepreskúmateľnosť. Následne podľa sťažovateľky „úrad aj výbor založili svoje rozhodnutia na nijak nepreverených listinných dôkazoch.“</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny, čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru k rozsudkom najvyššieho súdu</p> <p>Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu súčasťou základného práva na súdnu ochranu nie je to, aby účastník konania bol v akomkoľvek konaní pred všeobecným súdom úspešný vrátane dovolacieho konania a či konania o odvolaní. Z tohto vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so</p>

skutkovým a právnym názorom účastníka konania. Procesný postoj účastníka konania zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať o nich. Všeobecný súd je však povinný na všetky tieto úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom účastník konania uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádiá civilného procesu (IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07).

Z relevantnej časti napadnutého rozsudku vyplýva, že najvyšší súd odmietnutie o preskúmaní zákonnosti žalovaného rozhodnutia o odvolaní výboru odôvodnil, „námietky žalobcu uvedené v žalobe, ako zistil najvyšší súd, sú totožné s námietkami, s ktorými sa vysporiadal žalovaný. Žalobca v konaní namietal, že nemal možnosť sa oboznámiť s celým spisom a náležite sa k jeho obsahu vyjadriť, čím mu bola odňatá možnosť sa náležite brániť. Okrem toho žalobca namietal nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť rozhodnutia, skutočnosť, že nebol dostatočne zistený skutkový stav veci nevykonaním ďalšieho dokazovania, napr. vykonaním bezpečnostného pohovoru žalobcu. Rozhodnutiu žalovaného vyčítal, že nespĺňa zákonom predpísané náležitosti... senát najvyššieho súdu istil, z bezpečnostného spisu NBÚ, že právny zástupca žalobcu požiadal o nahliadnutie do spisu. Úrad zažiadav listami z 21. novembra 2013 č. p.: Nnbú-v-3036/2013-SP-OEP a č.p.: NBÚ – v -3037/2013 – SP – OEP vedúcich, do ktorých pôsobnosti utajované skutočnosti patria, o zaslanie stanoviska k možnosti oboznámenia sa s utajovanou skutočnosťou právnym zástupcom žalobcu. Vedúci listom č. SP-OBP-928-20/2013-B z 28. novembra 2013 a listom č.p.: NBÚ-V-3037-1/2013 zo 17. decembra 2013 oznámili úradu, že neudelujú súhlas právnemu zástupcovi s jednorazovým oboznámením sa s utajovanými skutočnosťami. Člen štatutárneho orgánu nemá oprávnenie ani na jednorazové nahliadnutie do predmetného spisu, nakoľko nie je oprávnenou osobou taxatívne uvedenou v ustanovení § 35 ods. 2 zákona.“

Najvyšší súd ďalej konštatoval, že posúdenie otázky bezpečnostnej spoľahlivosti je vecou správneho orgánu, ktorá musí byť podložená skutkovými zisteniami a musí vychádzať zo zákonných medzí. Oblasť povolenej úvahy (správne uváženie) je v správnom práve pomerne široká. Ako však konštatoval najvyšší súd, „správny orgán však nemôže rozhodovať celkom podľa svojej ľubovôle. Súd preskúmava správne uváženie v tom smere, či nevybočilo z medzí a hľadísk stanovených zákonom. Ak je v súlade s pravidlami logického uvažovania a ak podmienky takejto úvahy boli zistené riadnym procesným postupom, potom súd nemôže z tých istých skutočností vyvodzovať iné, alebo opačné závery, lebo by tým zasiahol do voľnej úvahy (správneho uváženia) príslušného správneho orgánu (mutatis mutandis Boh. Admin. 589/20 a Boh. Admin. 949/21). Senát najvyššieho súdu dospel k záveru, že pokiaľ žalovaný vo výroku preskúmaného rozhodnutia konštatoval, že žalobcu nemožno považovať za bezpečnostne spoľahlivého, nakoľko bolo u neho zistené bezpečnostné riziko, a to existencia obchodných a majetkových vzťahov s osobami z prostredia organizovaného zločinu, čím podľa § 46 písm. c) zákona vydal rozhodnutie v súlade s právnou normou ustanovenou v § 26 ods. 3 zákona č. 2015/2014 Z. z. keď vo výroku spôsobom určitým zrozumiteľne formuloval predmet konania tak, že žalobcu nemožno považovať za bezpečnostne spoľahlivého, pretože bolo u neho zistené bezpečnostné riziko, a to existencia obchodných a majetkových vzťahov s osobami z prostredia organizovaného zločinu, čím žalobca prestal spĺňať podmienku na vydanie potvrdenia, t. j. presne špecifikoval podmienku, ktorú nespĺnil.“

Ako konštatoval najvyšší súd, z obsahu spisového materiálu, súčasťou ktorého je aj utajovaný spis, že v súdnom konaní obsahom administratívneho spisu „bolo preukázané že vykonané dokazovanie bolo náležite vyhodnotené a v hodnotení dôkazov najvyšší súd nezistil právne pochybenie ani logické nesprávnosti ani takú vadu konania, ktorá by mala vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia...vykonanie bezpečnostného pohovoru ani neprichádza do úvahy pri

	<p>vykonaní bezpečnostnej preverky právnickej osoby. Inštitút bezpečnostného pohovoru sa nachádza v druhej hlave, druhej časti zákona, ustanovenie upravujúce postavenie podnikateľa je zaradené v tretej hlave druhej časti. V tretej hlave sa nenachádza ustanovenie, ktoré by odkazovalo na použitie ustanovenia § 25 zákona. Z uvedeného vyplýva záver, že bezpečnostný pohovor je možné vykonávať len u fyzických osôb, resp. mohlo by ísť o člena štatutárneho orgánu, avšak len v rámci jeho personálnej preverky, nie preverky právnickej osoby ako celku.“ Najvyšší súd tiež konštatoval, že „v súčasnosti platný a účinný zákon č. 215/2004 Z. z. vyžaduje vydanie rozhodnutia s náležitosťami uvedenými v § 26 ods. 3 zákona, pričom obe napadnuté rozhodnutia tieto náležitosti obsahujú“.</p> <p>Preskúmaním napadnutého rozsudku najvyššieho súdu ústavný súd nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by dokazovala svojvoľný postup najvyššieho súdu pri rozhodovaní o odvolaní proti rozhodnutiu výboru sťažovateľa nemajúci oporu v zákone. Ústavný súd nepovažuje právny názor najvyššieho súdu, ktorým odôvodnil zamietnutie žaloby žalobcu, za arbitrárny, svojvoľný a jeho rozhodnutie za také, ktoré by bolo založené na takom výklade zákona o ochrane utajovaných skutočností, ktorý by popieral jeho účel a zmysel. Samotná skutočnosť, že sa sťažovateľ s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným (I. ÚS 188/06, II. ÚS 134/09).</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>Sťažnosť sťažovateľky odmieta ako zjavne neopodstatnenú.</p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07 I. ÚS 188/06, II. ÚS 134/09
súvisiace právne predpisy	zákon č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
klúčové slová	skutkový stav veci-zistenie rozhodnutie-nepreskúmateľnosť dokazovanie-hodnotenie dôkazov

spisová značka	III. ÚS 179/2018
populárny názov	domová prehliadka
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	02.05.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 8 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 22 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 8 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 19 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 19 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 19 ods. 3
analytická právna veta	Pri posudzovaní kritéria proporcionality je potrebné v prvom rade skúmať, či boli dotknutému subjektu poskytnuté dostatočne účinné záruky proti zneužitiu domovej prehliadky v podobe súdnej kontroly vykonanej spravidla formou

	<p>predchádzajúceho súhlasu sudcu s domovou prehliadkou. Podstatné pre posúdenie veci je, či v relevantnom čase nariadenia domovej prehliadky predostrel súdny príkaz a návrh prokurátora dostatočné argumenty osvedčujúce dôvodné podozrenie (nie absolútnu istotu) o prítomnosti veci dôležitej pre trestné konanie v dotknutom obydli. Podľa názoru Ústavného súdu v danom prípade príkaz sudkyne nadväzujúci na návrh prokurátora krajskej prokuratúry poskytoval dostatočne podrobnú identifikáciu dôvodov zakladajúcich z pohľadu orgánov činných v trestnom konaní u partnera sťažovateľky dôvodné podozrenie z účasti na vyšetrovanej trestnej činnosti. Z obsahu príkazu je tiež zjavné, že nešlo o vykonanie domovej prehliadky v byte, ktorý by výlučne užívala sťažovateľka so svojim maloletým synom, ale v byte užívanom sťažovateľkou spoločne s jej partnerom, na čo logicky nadväzoval záver o možnej prítomnosti vecí súvisiacich s predmetnou trestnou činnosťou jej partnera v ich spoločnom obydli, ako aj o nemožnosti zabezpečiť tieto veci inak.</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Vyšetrovateľ NAKA uznesením ČVS: PPZ-407/NKA-FP-ST-2015 z 26. júna 2015 podľa § 199 ods. 1 a 2 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) začal trestné stíhanie vo veci pokračujúceho zločinu daňového podvodu podľa § 277a ods. 1 a 2 písm. c) a ods. 3 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na § 138 písm. i) Trestného zákona v jednočinnom súbehu s pokračujúcim zločinom skrátenia dane a poistného podľa § 276 ods. 1 a 2 písm. c) a ods. 4 Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i) Trestného zákona. Z dôvodu podozrenia, že partner sťažovateľky mal byť členom organizovanej skupiny dopúšťajúcej sa uvedenej trestnej činnosti, boli orgány činné v trestnom konaní toho názoru, že je dôvodné predpokladať, že sa v byte, v ktorom sťažovateľka spolu so svojim partnerom a maloletým synom bývala, nachádzajú predmety dôležité pre trestné konanie. Na základe návrhu prokurátora krajskej prokuratúry sp. zn. I KO-V-38-1/2016-ZA z 23. marca 2016 na vydanie príkazu na domovú prehliadku sudkyňa pre prípravné konanie podľa § 100 ods. 1 Trestného poriadku vydala príkaz na domovú prehliadku sp. zn. OS ŽAV- 48/2016 z 27. marca 2016.</p> <p>Príkaz na domovú prehliadku bol sťažovateľke doručený pri vykonaní domovej prehliadky 11. apríla 2016.</p> <p>Podľa názoru sťažovateľky príkaz na domovú prehliadku neobsahuje „údaje o tom, kto domovú prehliadku vykoná a kto sa úkonu zúčastní, a to vo výrokovej časti príkazu (uviedenie kto vykoná prehliadku a kto sa úkonu zúčastní sa nachádza len v poslednej vete odôvodnenia príkazu, aj to bez uvedenia prítomnosti nezúčastnenej osoby)“. V príkaze tiež absentuje „časové rozpätie kedy má byť prehliadka vykonaná (časový údaj od - do a prípade aj počet prehliadok, ktoré môžu byť vykonané v danom časovom období)“. V dôsledku tohto pochybenia nie je podľa sťažovateľky „možné náležitým spôsobom preskúmať, či k domovej prehliadke došlo v čase na to stanovenom a teda nie je možné pre tento nedostatok ani riadnym spôsobom preskúmať zákonnosť domovej prehliadky. Pri pochybnostiach by domová prehliadka mala byť považovaná za nezákonnú, nakoľko sa jedná o úkon spojený so zásahom do najcitlivejších práv jednotlivca, v tomto prípade sťažovateľky“. Sťažovateľka poukázala na skutočnosť, že v prípade vydania príkazu na domovú prehliadku súdom je „povinnosťou prokurátora sa presvedčiť sa o úplnosti náležitostí výroku príkazu a jeho odôvodnenia. Pri zistení nedostatku vydaného príkazu na domovú prehliadku môže prokurátor podľa povahy jeho závažnosti požiadať súd o jeho opravu (§ 182 Trestného poriadku v spojení s ustanovením § 174 Trestného poriadku) alebo o vydanie nového príkazu na domovú prehliadku, ak hrozí, že úkon domovej prehliadky by mohol byť v ďalšom konaní posúdený ako nezákonný.“.</p> <p>Vo vzťahu k vykonaniu domovej prehliadky v jej prípade sťažovateľka uvádza, že zásah „vykonali príslušníci policajného zboru, tzv. kukláči v počte 28 mužov, pričom po dobu niekoľko minút mierili nabitými zbraňami aj na sťažovateľku ako aj na jej maloletého syna. Sťažovateľka bola</p>

	<p>vtom čase nahá, pričom cca 5 min, jej neumožnili zasahujúci príslušníci PZ ani len zakrytie tela. Podotýkam, že celá udalosť sa stala v skorých ranných hodinách, pričom všetko citlivo vnímal aj maloletý syn sťažovateľky“, ktorý od toho času „navštevuje psychologickú a psychiatrickú ambulanciu“. Za veľmi dôležitú skutočnosť sťažovateľka označila to, že okresný súd „nenariadil domovú prehliadku, ale len vydal príkaz na domovú prehliadku. Trestný poriadok expressis verbis upravuje len nariadenie domovej prehliadky. Domová prehliadka nemôže byť realizovaná len na základe vydania príkazu na domovú prehliadku, ale musí dôjsť k jej nariadeniu zákonom predpísaným spôsobom.“ Sťažovateľka je toho názoru, že účinky výkonu právomoci okresného súdu pri rozhodovaní o povolení výkonu domovej prehliadky neboli zlučiteľné s namietanými článkami ústavy. Okresný súd „svoje rozhodnutie riadne neodôvodnil, a rozhodol bez toho, aby zisťoval materiálne predpoklady na povolenie takého úkonu. Sťažovateľka poukázala aj na konanie v rozpore s ustanovením § 99 Trestného poriadku. Vykonanie, resp. povolenie domovej prehliadky nespĺnilo podmienky na jej vykonanie. Sťažovateľka tiež poukazuje na relevantné skutočnosti so zdôraznením toho, že z povolenia nie je známe, aký vzťah mali mať informácie pre policajné orgány ku konkrétnej veci, a nie je odôvodnené ani podozrenie zo spáchania trestného činu. Okresný súd navyše neprihliadol k osobám, u ktorých sa mala vykonať domová prehliadka, pretože tie neboli nikdy trestne stíhané. Na vykonanie domovej prehliadky nebol teda daný žiadny dôvod.“</p> <p>Sťažovateľka napokon v súvislosti s uskutočnenou domovou prehliadkou poukázala aj na zásadu „zdržanlivosti a primeranosti v zmysle ustanovenia § 2 ods. 2 Trestného poriadku.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľky postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. OS ŽA-V-48/2016 a jeho príkazom z 27. marca 2016</p> <p>Sťažovateľka vzniesla tri zásadné sťažnostné námietky. V prvom rade príkazu vytyka, že neobsahuje údaj o tom, kto má domovú prehliadku vykonať a kto sa jej má zúčastniť, resp. tieto údaje príkaz obsahuje iba v odôvodnení, nie vo výrokovej časti. Ďalšou vadou príkazu je podľa jej názoru absencia uvedenia času, kedy sa má domová prehliadka uskutočniť. Napokon namieta, že zo strany okresného súdu nedošlo k nariadeniu domovej prehliadky, ale iba k vydaniu príkazu na domovú prehliadku, pričom podľa nej domová prehliadka „nemôže byť realizovaná len na základe vydania príkazu na domovú prehliadku, ale musí dôjsť k jej nariadeniu zákonom predpísaným spôsobom“.</p> <p>Sťažovateľka tiež tvrdí, že v jej prípade neboli naplnené podmienky na vykonanie domovej prehliadky podľa § 99 Trestného poriadku. Z príkazu na domovú prehliadku podľa jej názoru nie je známe, aký vzťah mali mať informácie získavané domovou prehliadkou ku konkrétnej trestnej veci, a nie je dostatočne odôvodnené ani podozrenie zo spáchania trestného činu. Podľa jej názoru pri nariadení domovej prehliadky okresný súd neprihliadol k osobám, u ktorých sa mala vykonať domová prehliadka a ktoré neboli nikdy trestne stíhané. Z uvedených dôvodov sťažovateľka považuje vykonanú domovú prehliadku za neprimeraný zásah do jej označených práv.</p> <p>Vo vzťahu k prvým dvom námietkam sťažovateľky týkajúcim sa absencie údajov o tom, kto má domovú prehliadku vykonať, a určenia presného času domovej prehliadky ústavný súd konštatuje, že určenie okruhu osôb, ktoré majú domovú prehliadku vykonať, vyplýva z § 100 ods. 2 Trestného poriadku. Takýmto subjektom je buď orgán, ktorý domovú prehliadku nariadil, alebo na jeho príkaz policajt. Z obsahu namietaného príkazu jednoznačne vyplýva, že prehliadku má vykonať vyšetrovateľ NAKA a nim poverení príslušníci Policajného zboru, pričom tvrdenie sťažovateľky o tom, že toto určenie má byť súčasťou výlučne výrokovej časti príkazu, nemá oporu ani v § 100 ods. 1 Trestného poriadku, ani v § 182 ods. 1 Trestného poriadku, ktoré stanovujú podstatné obsahové náležitosti príkazu. Trestný poriadok tiež v žiadnom z citovaných ustanovení nepredpisuje,</p>

aby sudca v príkaze na domovú prehliadku stanovoval ďalšie obmedzujúce podmienky pre jej vykonanie, napríklad aj v podobe stanovenia presného času jej vykonania, keďže voľba najvhodnejšieho času domovej prehliadky môže byť súčasťou kriminalistickej taktiky v konkrétnej veci.

Pokiaľ sťažovateľka namieta, že zo strany okresného súdu nedošlo k nariadeniu domovej prehliadky, iba k vydaniu príkazu na jej vykonanie, ústavný súd poukazuje najmä na znenie § 100 ods. 1 a § 162 ods. 1 Trestného poriadku. Z uvedených ustanovení vyplýva, že procesnou formou, ktorou dochádza k nariadeniu domovej prehliadky, je rozhodnutie formálne označené ako príkaz. Ak z obsahu tohto rozhodnutia jednoznačne vyplýva, že cieľom jeho vydania je realizácia domovej prehliadky a zároveň toto rozhodnutie obsahuje všetky zákonom predpísané náležitosti, neexistuje dôvod pre konštatovanie takej vady rozhodnutia súdu, ktorá by mala za následok namietané porušenie označených práv sťažovateľky.

Podľa názoru sťažovateľky namietaný príkaz okresného súdu na domovú prehliadku neobsahuje dostatočné informácie o tom, aký vzťah mali mať dôkazy zaisťované vykonaním domovej prehliadky ku konkrétnemu trestnému konaniu. V namietanom príkaze tiež podľa nej absentuje dostatočné odôvodnenie podozrenia zo spáchania trestného činu. Sťažovateľka namieta aj skutočnosť, že okresný súd pri nariadení domovej prehliadky „neprihliadol k osobám, u ktorých sa mala vykonať domová prehliadka, pretože tie neboli nikdy trestne stíhané“. Z hľadiska ústavnej akceptovateľnosti napadnutej domovej prehliadky a jej konformnosti s namietanými článkami ústavy a dohovoru preto namietala aj porušenie zásady „zdržanlivosti a primeranosti“.

V tejto súvislosti bolo úlohou ústavného súdu posúdiť, či bol zásah do domovej slobody sťažovateľky primeraný, teda či zodpovedal požiadavke proporcionality, inými slovami, či súd, ktorý k vykonaniu domovej prehliadky privolil, náležite zohľadnil všetky relevantné okolnosti prípadu sťažovateľky a či bol v celom svojom rozsahu konflikt spoločenského záujmu na náležitom vyšetrení trestnej činnosti s jej dotknutými označenými právami vyriešený v duchu požiadavky spravodlivej rovnováhy.

Podľa § 99 ods. 1 Trestného poriadku domovú prehliadku možno vykonať, ak je dôvodné podozrenie, že v byte alebo v inom priestore slúžiacom na bývanie alebo v priestoroch k nim patriacim je vec dôležitá pre trestné konanie alebo že sa tam skrýva osoba podozrivá zo spáchania trestného činu, alebo je potrebné vykonať zaistenie hnutelných vecí na uspokojenie nároku poškodeného na náhradu škody. Okresný súd vykonanie domovej prehliadky vyčerpávajúco odôvodnil. Partner sťažovateľky je členom organizovanej skupiny, ktorá páchala hospodársku trestnú činnosť spočívajúcu v daňových trestných činoch, čím spôsobili SR škodu v celkovej výške 1.397.054,53 eur. Operatívnu činnosťou bolo zistené, že v byte sťažovateľky, kde je nahlásený na pobyt aj jej partner, sa môžu nachádzať predmety dôležité pre trestné konanie, a to účtovné doklady, pečiatky, písomná korešpondencia, počítače, notebooky, tablety, nosiče dát a pod. Sudkyňa pre prípravné konanie sa oboznámila s predmetným návrhom prokurátora ako aj s predloženým vyšetrovacím spisom, pričom konštatovala, že skutočnosti uvádzané v návrhu prokurátora majú svoje opodstatnenie a tieto boli súčasne podložené dôkazmi, ktoré sa nachádzajú v pripojenom spise. V danom prípade existujú dostatočné poznatky smerujúce k možnému výskytu vecí dôležitých pre trestné konanie na mieste, kde má byť vykonaná domová prehliadka, a preto bolo potrebné postupovať v zmysle § 99 ods. 1 Tr. por. a to vzhľadom na konkrétne podozrenie, že v mieste, kde má byť vykonaná domová prehliadka sa nachádza vec dôležitá pre trestné konanie. Toto vyplýva z vyššie uvádzaných skutočností a z obsahu pripojeného vyšetrovacieho spisu.

Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva zvykne pri posudzovaní kritéria proporcionality v prvom rade skúmať, či boli dotknutému subjektu poskytnuté dostatočne účinné záruky proti zneužitiu domovej prehliadky v podobe súdnej

kontroly vykonanej spravidla formou predchádzajúceho súhlasu sudcu s domovou prehliadkou. Podstatné pre posúdenie veci je, či v relevantnom čase nariadenia domovej prehliadky predostrel súdny príkaz a návrh prokurátora dostatočné argumenty osvedčujúce dôvodné podozrenie (nie absolútnu istotu) o prítomnosti veci dôležitej pre trestné konanie v dotknutom obydli. Podľa názoru ústavného súdu v danom prípade príkaz sudkyne nadväzujúci na návrh prokurátora krajskej prokuratúry poskytoval dostatočne podrobnú identifikáciu dôvodov zakladajúcich z pohľadu orgánov činných v trestnom konaní u partnera sťažovateľky dôvodné podozrenie z účasti na vyšetrovanej trestnej činnosti. Z obsahu príkazu je tiež zrejmé, že nešlo o vykonanie domovej prehliadky v byte, ktorý by výlučne užívala sťažovateľka so svojim maloletým synom, ale v byte užívanom sťažovateľkou spoločne s jej partnerom, na čo logicky nadväzoval záver o možnej prítomnosti vecí súvisiacich s predmetnou trestnou činnosťou jej partnera v ich spoločnom obydli, ako aj o nemožnosti zabezpečiť tieto veci inak.

Ústavný súd teda konštatuje, že domová prehliadka u sťažovateľky bola vykonaná pre účely objasnenia závažného trestného činu (zločinu) a partner sťažovateľky figuroval vo vyšetrovanej trestnej veci ako podozrivá osoba, kde sa toto podozrenie opieralo o dostatočne vymedzené dôvody. Rozsah domovej prehliadky bol príkazom súdu náležite limitovaný, keďže príkaz obsahoval presnú identifikáciu vecí, na ktoré sa mala prehliadka sústrediť a obmedziť. Z obsahu zápisnice o vykonanej prehliadke tiež jasne vyplýva, že samotnému vykonaniu prehliadky predchádzala výzva na dobrovoľné vydanie vecí v zmysle § 104 Trestného poriadku a prehliadka bola vykonaná za účasti nezávislej osoby („osoba nezúčastnená na veci“).

Ústavný súd preto sťažnosť v tejto časti považoval za zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľky postupom NAKA v konaní vedenom pod ČVS: PPZ-407/NKA-FP-ST-2015 a postupom krajskej prokuratúry v konaní pod sp. zn. I KO-V-38-1/2016-ZA

K možnosti porušenia sťažovateľkou označených práv postupom NAKA a krajskej prokuratúry pri nariadení domovej prehliadky ústavný súd už opakovane judikoval názor, podľa ktorého samotným podaním návrhu na vydanie príkazu na vykonanie domovej prehliadky ešte nemôže dôjsť k zásahu do ústavou a dohovorom garantovaných práv sťažovateľky, keďže reálne k takémuto zásahu môže dôjsť až na základe príkazu okresného súdu, ktorý návrhu okresnej prokuratúry vyhovel a domovú prehliadku nariadil (napr. IV. ÚS 78/2013, III. ÚS 65/2017).

Sťažovateľka vo vzťahu k postupu krajskej prokuratúry namietala skutočnosť, že zo strany prokuratúry nebolo proti nezákonnému príkazu okresného súdu o nariadení domovej prehliadky využité oprávnenie prokurátora „požiadať súd o jeho opravu“, pričom poukázala na znenie § 182 Trestného poriadku v spojení s § 174 Trestného poriadku.

Z obsahu § 174 Trestného poriadku je zrejmé, že možnosť opravy rozsudku s primeraným použitím tohto ustanovenia na príkaz ako osobitnú formu súdneho rozhodnutia sa týka iba pisárskych chýb a iných zrejmych nesprávností, a nie na odstránenie takých nedostatkov a väd príkazu, aké sťažovateľka v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu namietala. Pokiaľ sťažovateľka krajskej prokuratúre vytýka, že táto nereagovala na nedostatky príkazu na domovú prehliadku, ústavný súd poukazuje na odôvodnenie viz vyššie, kde sa po vecnej stránke námietkami sťažovateľky proti príkazu na domovú prehliadku zaoberal a kde tieto námietky vyhodnotil ako zjavne neopodstatnené. Z rovnakého dôvodu nie je možné ani vo vzťahu ku krajskej prokuratúre konštatovať v súvislosti s jej postupom v konaní pod sp. zn. I KO-V-38-1/2016-ZA porušenie sťažovateľkou označených práv. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje aj na svoj už skôr judikovaný názor, podľa ktorého ak sudca pre prípravné konanie vydá príkaz na domovú prehliadku, neprichádza do úvahy

	<p>preskúvanie jeho (dostatočnej) odôvodnenosti orgánom činným v trestnom konaní (NAKA, dozorujúca prokuratúra), pretože je to práve súd (sudca pre prípravné konanie), ktorého úlohou je garantovať tak zákonnú, ako aj „ústavnú“ opodstatnenosť domovej prehliadky (III. ÚS 37/2016).</p> <p>Vo vzťahu k výkonu domovej prehliadky sťažovateľka poukázala na neprimeranosť postupu NAKA, keďže na ňu a jej maloletého syna mali zasahujúci príslušníci NAKA mieriť nabitými zbraňami, a to v čase, keď bola nahá a nebolo jej umožnené „ani len zakrytie tela“. V tejto súvislosti ústavný súd poznamenáva, že podľa jeho ustálenej judikatúry sťažovateľ musí označiť základné práva a slobody, vyslovenia porušenia ktorých sa domáha, nielen označením príslušných článkov ústavy, ale musí ich konkretizovať aj skutkovo (m. m. IV. ÚS 124/08, IV. ÚS 146/08), t. j. uviesť, z akých dôvodov malo dôjsť k ich porušeniu, a „navrhnuť v tejto súvislosti dôkazy“. Podľa ústavného súdu má nepredloženie dôkazov o tom, že k zásahu do práv sťažovateľa došlo, významné procesné dôsledky, keďže sťažnosť tak vytvára priestor pre dohady a dedukcie, čo sa pri uplatnení námietky o porušení základných práv v konaní pred ústavným súdom zásadne neakceptuje (m. m. III. ÚS 26/2012, III. ÚS 241/2013, III. ÚS 244/2014).</p> <p>Sťažovateľka ku svojej sťažnosti priložila ako dôkaz zápisnicu o vykonaní domovej prehliadky z 11. apríla 2016. Z jej obsahu vyplýva, že prehliadka sa uskutočnila v čase od 6.10 h do 7.55 h, a to za prítomnosti nezúčastnenej osoby. Sťažovateľka svojím podpisom na zápisnici potvrdila, že proti priebehu výkonu domovej prehliadky nemá výhrady a že jej počas jej výkonu nebola spôsobená žiadna majetková ujma. Z obsahu zápisnice teda nie je možné jej tvrdenia o neprimeranosti priebehu domovej prehliadky verifikovať. Rovnako tak vo svojej sťažnosti neuvádza, že by postup NAKA pri výkone domovej prehliadky namietala prostredníctvom sťažnosti adresovanej sekcii kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky alebo prostredníctvom iného účinného prostriedku a ani o takomto postupe nepredložila žiaden dôkaz. Sťažovateľka v sťažnosti podanej ústavnému súdu neargumentovala v tom zmysle, že by NAKA postupovala pri výkone vyšetrovacieho úkonu v rozpore s ustanoveniami § 105 trestného poriadku, ktorým sa konanie riadilo, s ohľadom na to ústavný súd sťažnosť aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>Sťažnosť sťažovateľky odmieta ako zjavne neopodstatnenú.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov</p>	<p>III. ÚS 37/2016 III. ÚS 26/2012, III. ÚS 241/2013, III. ÚS 244/2014</p>
<p>súvisiace právne predpisy</p>	<p>zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov</p>
<p>klúčové slová</p>	<p>domová prehliadka trestné konanie-vec dôležitá pre trestné konanie</p>

<p>spisová značka</p>	<p>III. ÚS 180/2018</p>
<p>populárny názov</p>	<p>členský podiel v družstve - exekúcia</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Rudolf Tkáčik</p>
<p>druh konania</p>	<p>konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>02.05.2018</p>
<p>dotknuté články ústavy</p>	<p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1</p>

<p>a medzinárodných zmlúv analytická právna veta</p>	<p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1</p> <p>Členský podiel v bytovom družstve je svojím charakterom iným majetkovým právom, ktoré je definované ako súbor majetkových a nemajetkových práv a povinností člena družstva. Majetkový aspekt resp. právo nie je možné zo súboru týchto práv vyčleniť ako samostatné majetkové právo, ktoré by mohlo byť predmetom exekúcie v zmysle Exekučného poriadku.</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Dňa 21.04.2004 poskytol sťažovateľ žalovanému pôžičku vo výške 487.000,- Sk, ktorú tento od sťažovateľa podvodne vylákal, za ktorý skutok bol právoplatne odsúdený rozsudkom OS Košice II, sp.zn.: 6T 136/05 zo dňa 21.02.2006 na trest odňatia slobody v trvaní 16 mesiacov. Okresný súd Humenné (ďalej len OS Humenné) vydal dňa 28.11.2005 platobný rozkaz sp.zn.: 10Ro/169/2005, ktorým zaviazal žalovaného k úhrade 650.000,- Sk sťažovateľovi. Na základe tohto exekučného titulu vydal súdny exekútor upovedomenie o začatí exekúcie, ktoré bolo doručené dňa 29.03.2006. V rámci exekučného konania bolo zistené, že povinný nemá žiaden relevantný majetok, okrem členského podielu v bytovom družstve v Humennom, ktoré ho oprávňuje k užívaniu bytu. Napriek prebiehajúcemu exekučnému konaniu však povinný previedol tento členský podiel dňa 9.10.2006 na svoju dcéru, za zostatkovú hodnotu členského podielu, teda nie za trhovú cenu, čím ukrátil svojho veriteľa - sťažovateľa. Sťažovateľ sa žalobou na OS Humenné domáhal určenia neúčinnosti právneho úkonu. Po ôsmich rokoch rozhodovania na všetkých stupňoch, nakoniec OS Humenné rozhodol o právnej neúčinnosti predmetnej Dohody o prevode členských práv a povinností rozsudkom sp.zn.: 15 C/212/2014 zo dňa 19.02.2015, ktorý rozsudok bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp.zn.: 8Co/135/2015 zo dňa 26.10.2015 a nadobudol právoplatnosť dňa 04.12.2015.</p> <p>Uznesením č. k. 10 Er 69/2006-146 z 5. decembra 2016 okresný súd rozhodol o zastavení exekučného konania predajom iného majetkového práva – členského podielu v bytovom družstve, proti ktorému sťažovateľ ako oprávnený podal sťažnosť, ktorú však okresný súd napadnutým uznesením zamietol. Sťažnosť bola zamietnutá z dôvodu, že na členský podiel v bytovom družstve nie je možné vykonať exekúciu. Podľa sťažovateľa neobstojí argumentácia okresného súdu, že Exekučný poriadok exekúciu na členský podiel v bytovom družstve nepripúšťa, pretože v ňom nie je výslovne upravená. Poukázal na § 113 Exekučného poriadku, ktorý umožňuje vykonať exekúciu na tzv. iné majetkové práva, pričom ustanovenia § 113a a § 113b nevyčerpávajú konkretizáciu týchto iných majetkových práv. Sťažovateľ v tejto súvislosti poukázal aj na § 260 Obchodného zákonníka, ktorý ustanovuje subsidiaritu ustanovení o obchodných spoločnostiach voči ustanoveniam o družstve. Tiež uviedol, že neobstojí ani poukaz na § 320 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, ktorým okresný súd v napadnutom uznesení argumentuje. Podľa jeho názoru tento sa na vec nevzťahuje, keďže je (bol) úpravou výlučne pre účely výkonu rozhodnutia, a teda absencia akéhokoľvek ustanovenia v Exekučnom poriadku práve naopak naznačuje zámer zákonodarcu tento spôsob v exekúcii pripustiť. Tento záver podľa sťažovateľa potvrdzuje aj fakt, že Exekučný poriadok je predpisom špeciálnym.</p> <p>Sťažovateľ tiež poukázal na to, že „Trvalo takmer 10 rokov, kým rozhodovanie o neúčinnosti právneho úkonu prešlo všetkými inštanciami, ktoré nakoniec právoplatne potvrdili, že právny úkon, Dohoda o prevode členských práv a povinností v bytovom družstve je voči sťažovateľovi právne neúčinná a tento sa v exekúcii môže domáhať svojich nárokov.“ U sťažovateľa tak bola vyvolaná istota, že „takmer 10 ročné konanie je vedené účelne a bude viesť k uspokojeniu jeho práva v exekúcii práve spôsobom, pre ktorý sa odporovacia žaloba podáva.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Z postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutie všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania</p>

vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, m. m. I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

Ústavný súd z tohto hľadiska preskúmal napadnuté uznesenie okresného súdu, pričom nezistil takú skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup okresného súdu nemajúci oporu v zákone. Okresný súd vo svojom uznesení o.i. uviedol, že "Exekučný poriadok v ustanovení § 113 upravuje spôsob exekúcie postihnutím majetkových práv. Predmetom exekúcie podľa tohto ustanovenia môžu byť práva povinného, ktoré kumulatívne spĺňajú zákonom ustanovené predpoklady. Iným majetkovým právom sa v tomto zmysle rozumie majetkové právo, ktoré nie je peňažnou pohľadávkou, nie je spojené výlučne s osobou povinného a je prevoditeľné. Takým právom je napr. právo na vydanie alebo dodanie veci, právo majiteľa patentu, dizajnu, úžitkového vzoru, ochrannej známky alebo topografie polovodičových výrobkov, obchodný podiel. Dané ustanovenie exekučného poriadku je všeobecným ustanovením, ktoré upravuje exekúciu iných majetkových práv. Exekúcia konkrétnych majetkových práv je upravená v ust. § 113a a § 113b Exekučného poriadku. Súd poukazuje na to, že členský podiel v bytovom družstve je svojím charakterom iným majetkovým právom. V rámci ustálenej súdnej praxe je definované ako súbor majetkových a nemajetkových práv a povinností člena družstva. Majetkový aspekt resp. právo nie je možné zo súboru týchto práv vyčleniť ako samostatné majetkové právo, ktoré by mohlo byť predmetom exekúcie v zmysle citovaného ustanovenia Exekučného poriadku. Exekučný poriadok vyslovene upravuje v § 113b len exekúciu obchodného podielu, ktorá z hľadiska hmotnoprávnej úpravy prichádza do úvahy vo verejnej obchodnej spoločnosti, komanditnej spoločnosti a spoločnosti s ručením obmedzeným. Nakoľko je právna úprava družstiev (čo sa týka napr. vzniku, zrušenia, zániku, základného imania, členského podielu) obsiahnutá v Obchodnom zákonníku dostatočná, nemožno podľa názoru súdu subsidiárne aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka, ktoré pripúšťajú exekúciu na obchodný podiel v spojení s ustanovením § 113b Exekučného poriadku na exekúciu členského podielu v bytovom družstve. Takýto extenzívny výklad by bol v hrubom rozpore s ustanoveniami Obchodného zákonníka z ktorých vyplýva nemožnosť viesť exekúciu postihnutím členského podielu v bytovom družstve za trvania členstva.

Súd taktiež poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR spis. zn. 2Cdo 51/2008 zo dňa 28.10.2008 a uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. IV. ÚS 84/08-15 zo dňa 06.03.2008, ktorý vylúčil prípustnosť výkonu rozhodnutia proti členovi družstva postihnutím členského podielu v stavebnom bytovom družstve za trvania členstva povinného.

Súd na záver dodáva, že exekúcia bola zastavená len v časti spôsobu vykonania exekúcie, a to predajom iného majetkového práva - členského podielu v Bytovom družstve Humenné, nakoľko postihovala inú majetkovú hodnotu, ktorá je právnymi predpismi vylúčená z exekúcie resp. exekúcií nepodlieha. V ostatnej časti exekúcia pokračuje ďalej a bude len na súdnom exekútorovi, aby v súlade s ustanovením § 64 Exekučného poriadku určil najvhodnejší spôsob resp. spôsoby vykonania exekúcie, ktoré však budú v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou súdov v obdobných prípadoch.»

"Ako vyplýva z Obchodného zákonníka členský podiel člena v družstve predstavuje mieru účasti člena v danom družstve. Každý člen družstva zaplatením vstupného vkladu získava majetkovú účasť v družstve. Majetková účasť člena v družstve počas trvania členstva je majetkom družstva a až so zánikom členstva počas trvania členstva je spojený nárok člena družstva (povinného) na výplatu vyrovnacieho podielu. Nakoľko členstvo člena v bytovom družstve exekúciou nezaniká, nevzniká povinnému nárok na vyrovnací podiel a jeho majetková účasť v bytovom družstve je majetkom bytového družstva. Z uvedeného vyplýva, že exekúcia vedená daným spôsobom je neprípustná nakoľko postihuje majetok iného, ako osoby uvedenej v exekučnom titule, čiže bytového družstva, ktoré však nie je povinným z exekučného titulu.

	<p>Konajúci súd poukazuje na skutočnosť, že Obchodný zákonník v § 230 ustanovuje, že prevod práv a povinností spojených s členstvom v bytovom družstve na základe dohody nepodlieha súhlasu predstavenstva. Z tohto ustanovenia jasne vyplýva, že k prevodu členstva (t.j. všetkých členských práv a povinností) z doterajšieho člena družstva na inú osobu, bez súhlasu predstavenstva bytového družstva je možný len na základe dohody. Pojem dohoda (synon. zmluva) je v teórii práva definovaná ako dvojstranný právny úkon, ktorý vzniká na základe dvoch vzájomných a obsahovo zhodných (súhlasných) prejavov vôle týchto strán. Na základe takejto dohody (zmluvy) vstupuje nadobúdateľ do všetkých práv a povinností člena družstva, ktorý na neho členstvo previedol. V tomto prípade by sa však mal prevod práv a povinností spojených s členstvom v bytovom družstve uskutočniť formou predaja na dražbe, ktorú vykoná súdny exekútor. To znamená, že k zániku členstva by, malo dôjsť bez súhlasu doterajšieho člena. Z toho logicky vyplýva, že na prevod členských práv týmto spôsobom, nie je možné toto ustanovenie obchodného zákonníka aplikovať. Vzhľadom na to, že vyššie citované ustanovenie dovoľuje previesť členské práva a povinnosti bez súhlasu predstavenstva bytového družstva len na základe dohody (zmluvy), súd dospel k záveru, že na iné spôsoby prevodu členských práv a povinností je potrebný súhlas predstavenstva bytového družstva.</p> <p>Súd ďalej poukazuje na skutočnosť, že s členstvom fyzickej osoby v bytom družstve sú spojené členské práva. V prvom rade ide právo nájmu družstevného bytu, ako aj ďalšie práva (napr. hlasovať na členskej schôdzi, byť volený do orgánov družstva, podieľať sa na zisku). Právna úprava nájmu je obsiahnutá v Občianskom zákonníku (zákon č. 40/1964 Zb.). Ďalšiu podrobnejšiu úpravu obsahujú stanovky jednotlivých bytových družstiev. Občiansky zákonník v rámci ustanovení upravujúcich zánik nájmu bytu (§ 710 a nasl.) neobsahuje ustanovenie o tom, že nájom bytu zanikne aj exekúciou členského podielu v bytovom družstve. Takúto možnosť neupravujú ani stanovky Stavebného bytového družstva Humenné. Nakoľko prípadná exekúcia na členský podiel v bytovom družstve by nespôsobila zánik členstva povinného v bytovom družstve, nespôsobila by ani zánik jeho nájmu bytu."</p> <p>Skutkové a právne závery okresného súdu sú v napadnutom uznesení zdôvodnené riadne a presvedčivo, uznesenie nevykazuje znaky zjavnej neodôvodnenosti ani arbitrárnosti. Ústavný súd tak nezistil také zásahy do práv sťažovateľa, ktoré by boli z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné. Rovnako nemožno dospieť ani k záveru, že by bol výklad okresného súdu z ústavného hľadiska neospravedliteľný a neudržateľný v takej miere, aby v dôsledku toho mohlo dôjsť k porušeniu sťažovateľom označených práv zaručených čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Právne posúdenie sťažovateľovej veci zo strany okresného súdu je ústavne akceptovateľné a nemá znaky svojvôle alebo arbitrárnosti.</p> <p>Ústavný súd z týchto dôvodov sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEF a iných súdov</p>	<p>I. ÚS 13/00, m. m. I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00 NS. zn. 2Cdo 51/2008 zo dňa 28.10.2008</p> <p>IV. ÚS 84/08-15</p>
<p>súvisiace právne predpisy</p>	<p>zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov</p>
<p>klúčové slová</p>	<p>majetok-majetkové právo družstvo-bytové družstvo-členstvo v družstve exekúcia-exekučné konanie</p>

	exekúcia-neprípustnosť exekúcie
--	---------------------------------

Nález - prieťahy:

spisová značka	III. ÚS 77/2018
populárny názov	opakované prieťahy
sudca spravodajca	Mojmír Mamojka
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	22.05.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov
analytická právna veta	Z ústavnoprávneho hľadiska nie je akceptovateľné, aby napadnuté konanie nebolo ani po takmer 9 rokoch od jeho začatia právoplatne skončené napriek tomu, že ústavný súd už svojím predchádzajúcim nálezhom vyslovil, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, okresnému súdu prikázal vo veci konať bez zbytočných prieťahov.
skutkový stav a základné fakty	O prieťahoch v konaní o určení neplatnosti rozhodnutí schôdze vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome, ktorého je sťažovateľ účastníkom, už ústavný súd nálezhom sp. zn. II. ÚS 889/2014 z 21. júla 2015 rozhodol, že v petite sťažnosti označené práva sťažovateľa boli postupom okresného súdu v napadnutom konaní porušené, prikázal okresnému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov. Sťažovateľ uviedol, že ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu napriek uvedenému nebolo konanie v jeho právnej veci právoplatne skončené.
z odôvodnenia	<p>Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní o určení neplatnosti rozhodnutí schôdze vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome vedenom pod sp. zn. 43 C 154/2009, v období po právoplatnosti nálehu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 889/2014 z 21. júla 2015, dochádzalo k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie o určení neplatnosti rozhodnutí schôdze vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej agendy okresných súdov, pričom existuje aj dostatok na vec aplikovateľnej judikatúry. Ústavný súd vzhľadom na okolnosti danej veci pripúšťa určitý stupeň skutkovej zložitosti, ktorou však nie je možné ospravedlniť zodpovednosť okresného súdu za aktuálny stav vo veci.</p> <p>Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúvanom konaní, ústavný súd posudzujúc preskúvanú časť napadnutého konania konštatuje, že sťažovateľ prispel k predĺženiu preskúvaného konania tým, že opakovane neúspešne uplatňoval námietku zaujatosti zákonnej sudkyne. Túto skutočnosť ústavný súd zohľadnil pri ustálení sumy priznaného finančného zadosťučinenia.</p> <p>Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným prieťahom, bol postup samotného okresného súdu. Ústavný</p>

	<p>súd nepovažoval za potrebné osobitne vyhodnocovať priebeh postupu a jednotlivé procesné úkony vykonané okresným súdom, pretože z ústavnoprávneho hľadiska nie je akceptovateľné, aby napadnuté konanie nebolo ani po takmer 9 rokoch od jeho začatia právoplatne skončené napriek tomu, že ústavný súd už svojím nálezom sp. zn. II. ÚS 889/2014 z 21. júla 2015 vyslovil, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, okresnému súdu prikázal vo veci konať bez zbytočných prieťahov a sťažovateľovi priznal aj finančné zadosťučinenie v sume 2 000 € a úhradu trov konania.</p> <p>V súvislosti s uvedeným ústavný súd taktiež poukazuje na svoju predchádzajúcu štandardnú judikatúru (napr. II. ÚS 311/06), podľa ktorej nemožno v žiadnom prípade prenášať technicko-organizačné ani personálne problémy štátnych orgánov na účastníkov konania, čo platí o to viac, ak to môže mať za následok porušenie ich základných práv alebo slobôd.</p> <p>Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že doterajším namietaným postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 43 C 154/2009 v období po právoplatnosti nálezov ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 889/2014 z 21. júla 2015 došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>S prihliadnutím na doterajšiu dĺžku napadnutého konania poukazujúc na to, že ústavný súd vo veci už prikázal konať bez zbytočných prieťahov, a súčasne berúc do úvahy aj podiel sťažovateľa na spomalení priebehu napadnutého konania, ústavný súd považoval priznanie sumy 1 000 € za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.</p> <p>Ústavný súd rozhodol:</p> <p>Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 43 C 154/2009 v období po právoplatnosti nálezov Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 889/2014 z 21. júla 2015 porušené boli.</p> <p>Sťažovateľovi priznáva finančné zadosťučinenie v sume 1 000 € a náhradu trov konania.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov</p>	<p>II. ÚS 889/2014 II. ÚS 311/06</p>
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>kľúčové slová</p>	<p>byt-správa bytu žaloba</p>

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne

vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.